

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**SYSTÉMY A KONSTRUKCE KRATKÝCH STŘELNÝCH
ZBRANÍ**

Autor práce: Marek Frisch, DiS.
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Milan Veselý
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Milanovi Veselému za ochotu, cenné rady, věcné připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

FRISCH, M. *Systémy a konstrukce krátkých střelných zbraní : Bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. 82 s. Vedoucí bakalářské práce : Mgr. Bc. Milan Veselý.

Klíčová slova: bezpečnostní sbory, CZ 75 D COMPACT, osobní ochrana, palné zbraně, pistole, revolver, Smith & Wesson model 10

Bakalářská práce se zabývá srovnáním samonabíjecích pistolí a opakovacích revolverů. Teoretická část práce obsahuje historii a vývoj opakovacích revolverů a samonabíjecích pistolí do současné podoby. V praktické části bakalářské práce je uveden podrobný popis samonabíjecí pistole CZ 75 D COMPACT a opakovacího revolveru Smith & Wesson model 10. Srovnáním popisovaných zbraní jsou zjištěny jejich výhody a nevýhody. Formou dotazníkového průzkumu a řízených rozhovorů byla ověřena vhodnost samonabíjecích pistolí či opakovacích revolverů v bezpečnostní praxi. Cílem práce je objektivně odpovědět na otázku, které ze srovnávaných zbraní jsou konstrukčně a uživatelsky lepší a vhodnější pro použití u bezpečnostních sborů a pro osobní ochranu. Vyhodnocení srovnání je uvedeno v závěru bakalářské práce. Součástí práce je také přehled nejdůležitějších právních norem spojených s palnými zbraněmi, přílohy s fotografiemi srovnávaných zbraní, grafickými schémata zbraní a u nich použitých nejdůležitějších systémů.

ABSTRACT

FRISCH, M. *Systems and Designs of Short Handguns : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2014. 82 p. Supervisor : Mgr. et Bc. Milan Veselý.

The key words: security forces, CZ 75 D COMPACT, personal protection, short handguns, pistol, revolver, Smith & Wesson Model 10

The bachelor thesis deals with comparison of self-loading pistols and repetitive handguns. The theoretical part contains history and development of repetitive handguns and self-loading pistols until today. In the practical part of the bachelor thesis a detailed description of the self-loading pistol CZ 75 D COMPACT and of the Smith & Wesson model 10 is given. By comparison of the described weapons, their advantages and disadvantages are detected. In a questionnaire research and guided interviews the suitability of self-loading pistols or repetitive handguns in safety practice is verified. The aim of the thesis is to objectively answer the question of which of the compared weapons are from the point of view of a construction and a user better and more suitable when in use by the security forces and for personal protection. The comparison evaluation is stated at the end of the bachelor thesis. A list of the most important rules of law connected with firearms is a part of the thesis as well as attachments of photographs of the compared weapons, graphic schemes of the weapons and their most important systems used.

OBSAH

ÚVOD	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	10
2 HISTORIE A VÝVOJ OPAKOVACÍCH REVOLVERŮ	12
2.1 Bicí a spoušťové ústrojí	13
2.2 Druhy ráků	14
2.3 Rozdělení revolverů podle počtu komor.....	15
2.4 Rozdělení revolverů podle velikosti ráku	15
2.5 Rozdělení revolverů podle délky hlavně.....	16
2.6 Druhy používaných nábojů do revolverů.....	16
2.7 Nejvýznamnější revolvery historie	19
2.7.1 Colt model 1873 SAA.....	19
2.7.2 Smith & Wesson model 10	19
2.7.3 Webley Mark IV.	19
2.7.4 Revolver vzor 1895 – Nagant	20
2.7.5 Colt Python	21
2.7.6 Smith & Wesson model 36 Chief Special	21
2.7.7 Revolver ZKR 551	22
3 HISTORIE A VÝVOJ SAMONABÍJECÍCH PISTOLÍ	23
3.1 Závěry samonabíjecích pistolí	23
3.2 Nejběžnější náboje do samonabíjecích pistolí	24
3.3 Nejvýznamnější samonabíjecí pistole historie.....	27
3.3.1 Mauser C96/NS.....	27
3.3.2 FN Browning model 1900	28
3.3.3 P.08 Parabellum	28
3.3.4 Colt model 1911.....	28
3.3.5 TT vzor 1930, vzor 1933 (Tula Tokarev)	29
3.3.6 Walther PP, PPK.....	30
3.3.7 FN model 1935 (FN 1935 High Power)	30
3.3.8 Walther P38 (P1)	31
3.3.9 CZ 75	32
3.3.10 Beretta 92 FS	32

3.3.11	GLOCK 17.....	33
4	OPAKOVACÍ REVOLVER SMITH & WESSON MODEL 10.....	35
4.1	Smith & Wesson model 10, ráže 38 Special, s lehkou kuželovou hlavní, v délce 4 palce.....	36
5	SAMONABÍJECÍ PISTOLE CZ 75 D COMPACT	38
5.1	Takticko technická data pistole.....	41
6	SROVNÁNÍ SAMONABÍJECÍ PISTOLE CZ 75 D COMPACT A OPAKOVACÍHO REVOLVERU SMITH & WESSON MODEL 10.....	43
7	ZBRANĚ A PRÁVO.....	45
7.1	Použití zbraně.....	45
7.1.1	Nutná obrana.....	46
7.1.2	Krajní nouze.....	46
7.1.3	Oprávněné použití zbraně	47
7.1.4	Oprávněné použití zbraně dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.....	47
7.2	Zákon o zbraních.....	48
7.2.1	Držení zbraně a střeliva	48
7.2.2	Zbrojní průkazy a jejich skupiny	49
7.3	Zabezpečení zbraní a střeliva.....	49
7.4	Zabezpečení, přidělování a nošení zbraní v Policii České republiky	50
7.4.1	Závazný pokyn policejního prezidenta č. 156/2008	50
7.4.2	Nařízení Ministerstva vnitra č. 12/1994	50
8	DOTAZNÍKOVÝ PRŮZKUM A ŘÍZENÉ ROZHOVORY	51
8.1	Příprava, realizace a cíl výzkumu	51
8.1.1	Popis vzorku respondentů.....	52
8.2	Výsledky průzkumu	53
8.2.1	Rozbor jednotlivých otázek v dotazníku	53
8.3	Vyhodnocení průzkumu.....	71
8.4	Řízené rozhovory	72
	ZÁVĚR.....	74
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ.....	76
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	81
	PŘÍLOHY	82

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na systémy a konstrukce krátkých střelných zbraní. Jedná se o velmi obsáhlé téma, které je vzhledem k doporučenému rozsahu práce, zaměřeno na srovnání krátkých palných zbraní - opakovacích revolverů a samonabíjecích pistolí. V praktické části práce jsou porovnány samonabíjecí pistole CZ 75 D COMPACT a opakovací revolver Smith & Wesson model 10.

Palné zbraně začaly vznikat v Číně ve 13. století a materiálem použitým na výrobu hlavní byly bambusové tyče, později nahrazené hlavněmi kovovými. V té době již znalost černého prachu pronikla do Evropy a všechny další pokroky v rozvoji palných zbraní jsou s tímto kontinentem spojeny. Teprve v 19. století se vedle evropských vynálezců začali prosazovat i jejich konkurenti ze Spojených států amerických.¹

Vývoj ručních palných zbraní byl velmi dlouhý a složitý, technické počátky byly velmi primitivní. Základem palné zbraně se stala železná trubka ukončená dnem, na jehož konci se nacházel malý otvor nazývaný zátravka, který sloužil k zapálení prachu. Střelný prach se do hlavní (trubky) nasypal zepředu – ústím. Poté se do hlavní vložila střela, nejprve kamenná, později železná, a ještě o něco později olověná, vše se důkladně upěchovalo nabíjákem. K výstřelu však bylo zapotřebí nějakým vhodným způsobem zažehnout prach v hlavni, k tomu sloužily rozžhavené železné špice či doutnáky na tyči nebo halapartně. Později vznikly tzv. zámký, to jsou zařízení, která umožňují stiskem spouště realizovat výstřel. Teprve tehdy mohly vzniknout zbraně dovolující střelbu jednou rukou – pistole. Vývoj pokračoval přes zámek zvaný doutnákový, zámek kolečkový, zámek křesadlový a zámek perkusní. Teprve perkusní zámek umožnil vznik prvních relativně spolehlivých revolverů.

První spolehlivý revolver spatřil světlo světa v roce 1836, válec se u něho otáčel automaticky, spoušťové ústrojí bylo jednočinné a revolver byl perkusní. V roce 1851 byly na světové výstavě v Londýně představeny francouzské revolvéry na náboj s vlastním těsněním a kolíčkovým zápalem. Ve Spojených státech amerických se náboj

---

¹ DOLÍNEK, V. *Palné zbraně*. Praha, 1998, s. 7.

Lefauchaux nerozšířil, první revolvery na jednotný náboj s kovovou nábojnicí a okrajovým zápalem začala v Americe roku 1857 vyrábět firma Smith & Wesson.²

V roce 1873 vznikl snad nejznámější revolver všech dob, Coltův armádní model 1873 SAA (Single Action Army)³, to je nejznámější zbraň celé historie revolverů. Koncem 19. století byl revolver na vrcholu své slávy a suverénně vládl mezi krátkými palnými zbraněmi. Jména jako Sumuel Colt, Daniel B. Wesson a Horace Smith se nesmazatelně zapsala do historie revolverů, jméno Colt se dokonce stalo synonymem pro revolver.

Již na konci 19. století začaly vznikat první konstrukce samonabíjecích pistolí, což souvisí s vynálezem jednotného střeliva a bezdýmného prachu, které začaly zdatně konkurovat revolverům. Také většina dodnes používaných nábojů pro samonabíjecí pistole vznikla na konci 19. a na začátku 20. století (např. 6, 35 Browning, 7, 65 Browning, 9 mm Luger, 9 mm Browning Court, 45 ACP).

V průběhu 20. století bylo zkonstruováno obrovské množství druhů samonabíjecích pistolí. Některé z nich upadly v zapomnění, jiné se dočkaly velkého komerčního úspěchu a byly napodobovány a kopírovány. Jedna z prvních úspěšných samonabíjecích pistolí služebního typu byla například samonabíjecí pistole Colt model 1911, kterou vyrábí řada výrobců dodnes. Další úspěšnou samonabíjecí pistolí je CZ 75 a její klony. Třetí zbraní, která zásadním způsobem ovlivnila vývoj samonabíjecích pistolí, je pistole GLOCK 17 a její varianty.

---

² ŽUK, A. B. *Revolvery a pistole*. Praha, 1993, s. 79.

³ DOLÍNEK, V. Dějiny revolverů, *Střelecká revue*. Praha, 1979, ročník 11, č. 6, s. 20.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je srovnání opakovacích revolverů a samonabíjecích pistolí, na základě vyhodnocení srovnání ověřit jejich vhodnost z konstrukčního i uživatelského hlediska pro použití u bezpečnostních sborů a v osobní ochraně.

V teoretické části práce je zmapována historie vývoje opakovacích revolverů a samonabíjecích pistolí, jejich konstrukcí, typy nepoužívanějších systémů, uvedeny jsou příklady nejvýznamnějších revolverů a pistolí pro využití v armádě, bezpečnostních sborech, osobní ochraně a sportovní střelbě. Dále je uveden přehled nejdůležitějších právních norem spojených s palnými zbraněmi.

V praktické části práce je podrobně popsána samonabíjecí pistole CZ 75 D COMPACT, v současné době oficiální služební zbraň Policie České republiky, která je používána jako základní služební zbraň policistů pořádkové, dopravní a kriminální služby, a opakovací revolver Smith & Wesson model 10, který je jedním z nejrozšířenějších opakovacích revolverů, a jejich srovnání, výhody, nevýhody a celkové zhodnocení pro použití v bezpečnostní praxi. Dále je proveden anonymní dotazníkový průzkum mezi příslušníky Policie České republiky a držiteli zbrojních průkazů v regionu Karlovy Vary, zaměřený na znalosti a zkušenosti s krátkými palnými zbraněmi, střelivem, použitím zbraně a ochranou osob.

Cílem průzkumu je především zjistit, jaký typ zbraně, a z jakých důvodů, by si dotazované osoby vybraly pro ochranu života, zdraví a majetku nebo pro výkon služby u bezpečnostního sboru. Dále se v průzkumu zjišťuje, zda respondenti mají osobní zkušenost s použitím palné zbraně v nutné obraně nebo krajní nouzi, při ochraně života, zdraví a majetku nebo dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Získaná data jsou vyhodnocena v tabulkách a znázorněna v grafech.

V řízených rozhovorech jsou dále k uvedené problematice zjišťovány informace hlubšího charakteru, zejména bližší okolnosti osobních zkušeností dotazovaných respondentů s přímým použitím krátké palné zbraně.

V závěru bakalářské práce je uvedeno vyhodnocení srovnání zbraní a shrnutí výsledků anonymního dotazníkového průzkumu. Součástí práce je i příloha s

fotografiemi srovnávaných zbraní, grafickými schémata zbraní a u nich použitých nejdůležitějších systémů.

2 HISTORIE A VÝVOJ OPAKOVACÍCH REVOLVERŮ

Revolver je možno stručně charakterizovat jako krátkou palnou zbraň, jejímž hlavním znakem je zásobník v podobě otočného válce. Jeho název pravděpodobně vychází z latinského slovesa „volvere“ – točiti, otáčeti. V oficiální definici Čs. státní normy 395002 – civilní střelné zbraně a střelivo – názvosloví, kde je revolver definován jako „krátká zbraň s pevnou hlavní a otáčivým válcem s nábojovými komorami, které se mezi jednotlivými výstřely natáčejí do osy vývrtu hlavně“. Krátce po vynalezení palných zbraní vyvstala potřeba na zrychlení střelby. Z počátku byly řešením vícehlavňové zbraně, jejichž nevýhodou byla velká hmotnost. Již v 16. století vznikají revolverové zbraně s jednou hlavní a otočným válcovým zásobníkem. Je znám exemplář s kolečkovým zámkem, jehož vznik je kladen do doby kolem roku 1590. U revolverových zbraní z období 16. – 18. století převažovaly zbraně dlouhé nad krátkými.⁴

Největší zlom přichází 25. února 1836, kdy Samuel Colt dostal patent na výrobu revolveru s válcem, který se otáčel automaticky. Tyto revoly byly perkusní, předovky, nabíjené od ústí komor nábojového válce a odpalované měděnými roznětkami nasazovanými na pistony, na opačné straně válce. Proti jednohlavňovým nebo dvouhlavňovým pistolím to byl obrovský pokrok.⁵

Po éře perkusních revolverů přichází revoly na jednotný náboj s vlastním těsněním, s okrajovým a poté středovým zápalem, původně plněné černým prachem, který byl na přelomu 19. a 20. století postupně nahrazen prachem bezdýmným.

Dva největší američtí výrobci měli po určitou dobu naprosto rozdílnou koncepci konstrukce rámu, zatím co Colt model 1873 SAA měl pevný rám, největší konkurent Smith & Wesson vyráběl revoly s děleným rámem, se sklopnými hlavními (zlamovacími) a válcem. Jedná se o přímé konkurenty v kategorii armádních revolverů té doby. Vybíjení Coltu SAA bylo velmi zdlouhavé, neboť se pevným vyhazovačem, umístěným mimo osu hlavně vpravo pod hlavní, vyhazovaly nábojnice jednotlivě. Smith & Wesson vzor 1875 a vzor 1878 byly opatřeny hvězdicovým vyhazovačem

---

⁴ DOLÍNEK, V. Dějiny revolverů, *Střelecká revue*. Praha, 1979, ročník 11, č. 4-5, s. 19-20.

⁵ LETOŠNÍKOVÁ, L. *Zbraně, střelci, puškaři*. Praha, 1975, s. 272.

nábojů, který při sklopení hlavně s válcem vyhodil nábojnice najednou. Není bez zajímavosti, že Smith & Wesson – „ruský model“ byl zaveden v ruské carské armádě.⁶

Velkým zdokonalením bylo zavedení revolveru s výklopným válcem a hromadným vyhazováním nábojnic, které poprvé realizovala firma Colt v roce 1889. K uvolnění válce dojde odtážením uzávěry (umístěné na rámu zleva) dozadu, je to tak u všech revolverů Colt dodnes. U všech moderních revolverů Colt se točí válec po směru hodinových ručiček, to znamená zleva doprava, s výjimkou modelu Colt model 1889 Navy, kde udělali konstruktéři chybu, změnili směr otáčení válce, z obvyklého coltovského ve směru hodinových ručiček na protisměrný, ale záchyty osy válce udělali jenom vzadu. Následkem toho veškeré síly vznikající při otáčení válce působily proti uzamčení a rychle zvyšovaly vůli u výklopné konzole. Nový služební model Colt New Service z roku 1898 již původní otáčení válce měl, čímž se vyřešily problémy s životností výklopné konzole a záchyty válce.⁷

Firma Smith & Wesson zavedla revolver s vyklápěcím válcem v roce 1896, jistou zajímavostí je, že zlamovací revolvery SW (Smith & Wesson) zpočátku výroby, měly otáčení válce po směru hodinových ručiček, a pravděpodobně počínaje modelem 1896 .32 Hand Ejector, se válec otáčel proti směru hodinových ručiček. Téměř všechny revolvery SW s výklopným válcem mají na levé části rámu šoupátko, kterým se ovládá uzamčení válce. Šoupátkem se tlačí opačným směrem než u revolveru Colt, to znamená dopředu, válec je uzamčen vpředu i vzadu.⁸

2.1 Bicí a spoušťové ústrojí

Bicí ústrojí u revolverů může být jednočinné, dvojčinné nebo výhradně dvojčinné.

Jednočinné (SA – Single Action) – před každým výstřelem je nutné natáhnout ručně palečnickem kohout a krátkým stiskem spoušť spustí. Pro malý odpor spouště se jednočinný revolver velmi dobře hodí pro mířenou terčovou střelbu. Jednočinný revolver je např. Colt model 1873 SAA, který se vyrábí dodnes, ale také vynikající

---

⁶ ŽUK, A. B. *Revolvery a pistole*. Praha, 1993, s. 80, 81.

⁷ DAG, Konkurenti a nástupci Coltu SAA ve Spojených státech, *Střelecká revue*. Praha, 2014, ročník 46, č. 1.

⁸ ŽUK, A. B. *Revolvery a pistole*. Praha, 1993, s. 82, 96.

Československý revolverový terčový speciál ZKR 551, z brněnské Zbrojovky, byl jednočinný.

Dvojčinné revolvery dovolí střelbu jak s kohoutkovým napínáním, tak s protahováním spouště (spoušťovým napínáním) a označují se DA – Double Action. Protahování spouště dovoluje rychlou a pohotovou střelbu, byť méně přesnou pro zvýšený odpor spouště.⁹ Kohoutkové napínání zase umožňuje pomalejší, ale přesnější střelbu. Odpor spouště v režimu DA je zhruba 2krát větší než v režimu SA.

Výhradně dvojčinné bicí ústrojí DAO – Double Action Only se vyskytuje u revolveru zřídká, je však pohotové, rychle střílející, ale méně přesné, stejně jako DA. Revolvery mívají vnější kohouty bez palečnicku, který je zbytečný, nebo vnitřní skryté kladívko.¹⁰ U některých revolverů je kohout přímo zakrytý, aby nemohlo dojít k selhání, např. při střelbě z kapsy, nebo při tasení zbraně z kapsy apod. Posádky anglických tanků měli revolver bez palečnicku, aby se revolver nezachytil o oděv ve stísněných prostorech tanku.

2.2 Druhy rámu¹¹

- **dělený rám** – revolver má sklopnou hlaveň s válcem (první armádní revolvery SW nebo Anglické revolvery Webley)
- **pevný rám** – je nejpevnější, odolává tlakům při výstřelu, pokud je správně dimenzovaný, odolá i těm nejvýkonnějším nábojům
  - **s pevným válcem** – například revolver Colt model 1873 SAA, ale i Československý revolverový terčový speciál ZKR 551, kde bylo použito tohoto zastaralého řešení z důvodu maximální přesnosti, aby se vyloučily vůle, které mohou vzniknout u revolveru s výklopným válcem
  - **s výklopným válcem** – od doby svého vzniku nejčastěji používané technické řešení u policejních a vojenských zbraní s výjimkou anglického revolveru Webley, u drtivé většiny revolverů se válec vyklápí vlevo, pouze francouzský revolver Lebel vzor 1892 má válec vyklápěný vpravo

---

⁹ FAKTOR, Z. *Střelné zbraně: konstrukce a funkce*. Praha, 1995, s. 168–169.

¹⁰ FAKTOR, Z. *Střelné zbraně: konstrukce a funkce*. Praha, 1995, s. 168–169.

¹¹ FAKTOR, Z. *Zbraně pro sebeobranu*. Praha, 1993, s. 35.

2.3 Rozdělení revolverů podle počtu komor

Od počátku vývoje revolveru až po současnost je nejčastější počet komor ve válci šest. Nejenom dnes, ale i v minulosti existovaly výjimky:¹²

- **čtyřkomorový revolver** – Colt model 1871, průřez válce připomíná čtyřlístek jetele, z toho vznikl anglický název „Cloverleaf“
- **pětikomorový revolver** – častý počet komor u malých kapesních obranných revolverů, nebo naopak u revolverů na nejvýkonnější náboje – např. Smith & Wesson model 60 Chief Special, Ruger SP 101, Taurus 445, Casull
- **šestikomorový revolver** – nejběžnější počet komor, Colt model 1873 SAA, Smith & Wesson model 10, Colt Detective Special, Colt Python, Colt Diamond Back, Colt Cobra, Colt Trooper, čs. revolver Grand
- **sedmikomorový revolver** – Nagant 1895 - revolver s těsněním proti úniku plynů mezi hlavní a válcem, některé moderní revolvery mají díky moderním materiálům také sedm komor, ale je to zpravidla na úkor tloušťky válce
- **osmikomorový revolver** – rakouskouherský revolver Rast – Gasser model 1898, Taurus 608
- **devítikomorový revolver** – některé malorážkové revolvery např. Taurus

2.4 Rozdělení revolverů podle velikosti rámu¹³

- **malý rám** – kapesní revolvery
- **střední rám** – služební a sportovní revolvery
- **velký rám** – služební a sportovní revolvery na výkonné náboje

Například u firmy Smith & Wesson jsou tyto velikosti označovány písmeny J – malý rám, K – střední rám, N – velký rám.

---

¹² ŽUK, A. B. *Revolvery a pistole*. Praha, 1993, s. 92.

¹³ *Smith & Wesson – revolvery* [online]. [cit. 20.02.2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.banzai.cz/velkoobchod-prodej-zbrane-strelivo-smith-wesson-revolvery.html>>.

2.5 Rozdělení revolverů podle délky hlavně

V minulosti převažovaly ve výzbroji revolvery s délkou hlavně šest palců, jednalo se převážně o zbraně vojenské. Dnes se šestipalcové revolvery používají převážně ke sportovním účelům. Později, během první i druhé světové války, se používaly hlavně v délce čtyři až pět palců. Základní délky hlavně jsou:¹⁴

- **délka hlavně 2 až 2,5 palce** (50 mm až 76 mm) – typický obranný revolver nebo záložní zbraň
- **délka hlavně 4 až 5 palců** (100 mm až 125 mm) – typická délka hlavně vojenských a policejních revolverů mezi dvěma světovými válkami, až dodnes
- **délka 6 palců** (150 mm) – typická délka dřívějších revolverů, dnes převážně sportovní revolvery

2.6 Druhy používaných nábojů do revolverů

V průběhu vývoje revolverů vznikly desítky druhů nábojů, z nichž některé se neujaly, ale část se jich používá dodnes. Typický revolverový náboj se vyznačuje zpravidla mosaznou nábojnicí s okrajem a olověnou nebo plášťovanou střelou. Je zajímavé, že všechny revolverové ráže, které se dodnes hojně používají, vznikly v USA. Mezi dosud používané náboje patří:

- **22 LR (Long Rifle)**

Přestože jeho anglický překlad zní „dlouhý puškový“, používá se od doby svého vzniku až do současnosti v revolvrech, jak ke sportovním, tak i k obranným účelům. Vznikl v roce 1887 u firmy Stevens USA. V průběhu své dlouhé existence byl laborován černým prachem, později prachem polodýmnným a bezdýmnným, má okrajový zápal, střely jsou vždy olověné, bezplášťové, náboj je velmi oblíben a je mimořádně přesný.¹⁵

- **32 SW Long**

Vyvinutý firmou Smith & Wesson v roce 1896. Náboj se stal velmi populárním a byl vyráběn řadou amerických i evropských muniček. Nábojnice plněna zpočátku černým prachem, později prachem polodýmnným a poté bezdýmnným, má středový zápal,

---

¹⁴ DOLÍNEK, V. Dějiny revolverů, *Střelecká revue*. Praha, 1979, ročník 11, č. 4-6, s. 19-20.

¹⁵ HANÁK, J. *Náboje do loveckých kulovnic*. Velké Bílovice, 2009, s. 69.

střely jsou olověné, poloplášťové a plášťové, se střelou „Wad Cutter“ (s prosekávací hranou) velmi oblíbený terčový náboj.¹⁶

➤ **38 Special**

Náboj zkonstruovaný v roce 1899 ve firmě Smith & Wesson. Nábojnice plněna černým prachem, později prachem polodýmnným a bezdýmnným, má středový zápal, střely olověné, poloplášťové, plášťové, se střelou „Wad Cutter“ (s prosekávací hranou) velmi oblíbený a mimořádně přesný terčový náboj. Typický revolverový náboj až do 40. let 20. století, základní služební náboj americké policie, dnes je běžný v revolvrech pro sebeobranu a sportovní střelbu.¹⁷

➤ **357 Magnum**

Moderní americký revolverový náboj, vyvinutý v roce 1934 firmou Smith & Wesson, stal se velmi populární mezi americkými lovci, sportovními střelci a policisty. Jeho zavedení prodloužilo životnost revolveru u americké policie téměř o 30 let. Nahradil náboj 38 Special v době, kdy se zjistilo, že starší náboj nemá dostatečný výkon k zastavení automobilu. Vznikl prodloužením nábojnice 38 Special o 3 mm, což zabraňuje jeho vystřelení z komor revolverů pro tyto méně výkonné náboje. Přestože revoly v poslední době ztratily něco ze své popularity ve prospěch pistolí, zůstává tato ráže stále populární a perspektivní. Náboj je vyráběn všemi významnými americkými i evropskými výrobci střeliva, je laborován celou řadou olověných poloplášťových i celoplášťových střel, svými četnými laboracemi je stále považován za univerzální náboj pro policejní, sportovní a lovecké použití (v USA). Dnes je to pravděpodobně nejrozšířenější revolverový náboj.¹⁸

➤ **38 Smith & Wesson**

Zkonstruován D. Wessonem v roce 1876, v průběhu let se stal jedním z nejpobulárnějších nábojů na světě. Nábojnice plněna černým prachem, později prachem polodýmnným a bezdýmnným, má středový zápal, střela je buď olověná, nebo plášťová, různých konstrukcí a hmotností. Ve Velké Británii byl přijat jako služební náboj pod označením 380 – 200.¹⁹

---

¹⁶ HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 130.

¹⁷ CHLUDIL, I. Moderní revolver, *Střelecká revue*. Praha, 2007, ročník 39, č. 11, s. 94. + HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 148.

¹⁸ CHLUDIL, I. Moderní revolver, *Střelecká revue*. Praha, 2007, ročník 39, č. 11, s. 95. + HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 137.

¹⁹ HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 142.

➤ **44 Smith & Wesson Special**

Náboj vznikl ve firmě Smith & Wesson v roce 1907, byl plněn černým, polodýmným a bezdýmným prachem, má středový zápal a je laborován olověnými, poloplášťovými a plášťovými střelami. V posledních letech se dostává znovu do obliby v souvislosti s požadavky na vysoký zastavovací účinek obraných revolverů.²⁰

➤ **44 Remington Magnum**

Vyvinut v roce 1955 ve spolupráci firem Remington a Smith & Wesson, vznikl prodloužením náboje 44 SW Special cca o 3 mm, aby se zabránilo střelbě tohoto výkonného náboje ze zbraní komorovaných na méně výkonný náboj 44 SW Special. Je plněn bezdýmným prachem, má středový zápal, střely olověné, poloplášťové i celoplášťové. Náboj má velmi vysoký výkon, pro svou všestrannost a pestrost laborací byl velmi příznivě přijat americkými lovci lovicími revolverem.²¹

➤ **45 Long Colt**

Historický náboj zkonstruovaný pro revolver Colt model 1873 SAA, původně to byl vojenský náboj zavedený v americkém jezdecktvu. Jedním z požadavků armádních důstojníků bylo, aby jediným výstřelem nebyl zastaven a vyřazen z boje člověk, ale kůň. Komerčně se stal náboj velmi populárním, byl a stále ještě je vyráběn v řadě laborací jak v USA, tak v Evropě. Původně byl plněn černým, později polodýmným a bezdýmným prachem, měl středový zápal a byl laborován olověnou nebo celoplášťovou střelou.²²

➤ **7, 62 mm Nagant**

Náboj pro plynotěsný revolver zkonstruovaný belgickým konstruktérem E. Nagantem, byl zavedený v ruské carské armádě v roce 1895. Jeho konstrukce je naprosto atypická, střela náboje je zcela utopena v krčku nábojnice a vůbec nepřechází přes ústí, nábojnice ji překrývá o 1 – 9 mm (vojenské a sportovní laborace). Revolver byl vybaven zvláštní součástkou, která při otočení válce o 1/7 přimáčkla válec na hlaveň, a nábojnice se nepatrně zasunula do přechodového kuželu hlavně. Při výstřelu došlo k roztažení nábojnice, a tím k zabránění úniku prachových plynů. Používání náboje bylo velmi rozšířené, dosud je ojediněle vyráběn.

---

²⁰ HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 166.

²¹ HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 167.

²² CHLUDIL, I. Moderní revolver, *Střelecká revue*. Praha, 2007, ročník 39, č. 11, s. 95 + HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 178.

2.7 Nejvýznamnější revolvery historie

2.7.1 Colt model 1873 SAA

Zřejmě nejslavnější revolver všech dob. Má řadu označení např. Peacemaker, Frontier, Six – shooter. Byl určen zejména pro jezdeckvo americké armády. Vyráběl se nepřetržitě od roku 1873 do roku 1941, kdy se produkce zastavila kvůli válečným dodávkám jiného materiálu. Po skončení druhé světové války došlo na adresu firmy mnoho žádostí o znovuoobnovení výroby. Společnost nakonec pod tlakem zákazníků i konkurence produkci revolveru obnovila v roce 1955. Na začátku výroby se dodával ve třech délkách hlavně 7, 5 palce (190 mm), 5, 5 palce (140 mm) a 4, 75 palce (121 mm), označovaných obvykle jako jezdecký, dělostřelecký a civilní vzor. Válcová hlaveň je zašroubovaná do uzavřeného rámu. Do roku 1896 byl vyráběn pro náboje s černým prachem, potom pro náboje s bezdýmným prachem. V průběhu let se vyráběl více jak ve dvaceti rážích od 22 LR do .476 Eley. Existovalo nepřeberné množství variant lišících se délkou hlavně, tvarem kohoutu, tvarem rukojeti, ráží, absencí vyhazovače nábojnic, povrchovou úpravou, druhem mířidel, materiálem stěnek a jiné. Dodnes jej vyrábí celá řada firem na celém světě (Colt, F. Lipieta, Ruger, Casull, Uberti).²³ Říkalo se o něm, že padne do ruky jako dvojitá skotská whisky, kterou nám někdo zaplatil.²⁴

2.7.2 Smith & Wesson model 10

Pravděpodobně nejslavnější revolver firmy SW, který se vyrábí více jak sto let, převážně v ráži 38 Special, s dvojčinným spoušťovým ústrojím, vždy s šestiranným válcem (podrobněji viz kapitola 4).

2.7.3 Webley Mark IV.

Anglický služební, armádní a policejní revolver. Výroba revolveru zahájena v roce 1899, ráže 38 S&W (pro britský náboj 38/200).²⁵ Spolu s revolvery Enfield je také vybaven děleným rámem. Po stisknutí třmenu na levé straně, lze sklopit hlaveň i s válcem, a dojde k hromadnému vyhození nábojnic. Při zlomení zbraně téměř do pravého úhlu, dojde k vrácení hvězdicového vytahovače zpět do původní polohy a zbraň

²³ HARTINK, A. E. *Encyklopedie pistolí a revolverů*. Praha, 1996, s. 112.

²⁴ BALL, I. Tenkrát na západě. *100+1*, 1973, s. 30.

²⁵ ŽUK, A. B. *Revolvery a pistole*. Praha, 1993, s. 52.

lez znovu nabít. Spoušťové ústrojí je dvojčinné s venkovním kohoutem. Lučík není součástí rámu, ale je přišroubován k rámu dvěma šrouby. Válec má šest komor a jsou na něm odfrézovaná vybrání pro odlehčení. Hlaveň není do rámu zašroubována, ale je spolu s částí rámu (můstkem) z jednoho kusu. Revolver se vyráběl v řadě variant lišících se nepatrně vnějším vzhledem a velikostí (služební i kapesní model).²⁶

2.7.4 Revolver vzor 1895 – Nagant

Jediný v armádě zavedený revolver se zařízením proti úniku prachových plynů mezi válcem a hlavní. Ráže 7, 62 mm, délka revolveru 232 mm, výška 130 mm, délka hlavně 114 mm, průměr válce 40, 6 mm, počet komor ve válci 7, hmotnost 790 g. Konstruktorem této zbraně byl belgičan E. Nagant z Lutichu. Má uzavřený ocelový rám, pevný válec s odlehčovacími vybráními, a v přední části válce osazení, aby se vyčnívající nábojnice z válce mohly zasunout do zadní části hlavně. V horní části rámu se nachází opracovaný hranol (s otvorem pro zápalník), který při natažení zbraně (SA), nebo promáčknutí spouště (DA), zatlačí válec dopředu, a tím dojde k zasunutí části nábojnice do hlavně. Při následném výstřelu dojde k roztažení nábojnice a tím utěsnění a zabránění úniků plynů. Na zbrani je vše frézované a obráběné z plného materiálu, zpracování je velmi dobré. Střenky byly dřevěné s rybinou, ke konci výroby plastové. Nabíjení je po jednom náboji do prázdného válce, po odklopení nabíjecí klapky na pravé straně. Vyhazování vystřelených nábojnic je zdlouhavé, nábojnice se vyrážejí jednotlivě vyhazovačem, který je umístěn v duté ose válce, zavěšený na otočné konzoli na hlavní před válcem, ve své poloze je jištěn plochou pružinou a pootočením v ose. Na kohoutu je na příčném čepu poměrně dlouhý zápalník tvarovaný tak, aby dosáhl přes rám a přítlačný hranol až na zápalku náboje.²⁷ Revolver se na našem území používal po druhé světové válce i ke sportovním účelům. Řešení spočívalo v úpravě spoušťového ústrojí na jednočinné, původní muška byla vyměněna za vyšší a do horní části rámu bylo vsazeno hledí z pružinové oceli s vertikálně umístěným šroubkem, který umožňoval výškovou regulaci (jako u starých vzduchovek Slavie), nebo s posuvným stavítkem.

---

²⁶ Vlastní seznámení se zbraní.

²⁷ Vlastní seznámení se zbraní.

2.7.5 Colt Python

Dnes nejnámější a nejlépe zpracovaný dvojčinný sériový revolver firmy Colt. Byl zaveden do výroby v roce 1955. V době svého vzniku byl revolučním uplatněním poznatků sportovních střelců na sériově vyráběné zbraně. Byl prvním typem revolveru s pouzdem vyhazovače prodlouženým do závaží na těžké, válcové hlavni s ventilovanou lištou, a standardně osazeným stavitelným sportovním hledím se stranovou a výškovou regulací. Válec je uzamčený pouze vzadu, vyklápí se vlevo, po odtažení uzamykacího tlačítka dozadu. Výborný dvojčinný spoušťový mechanismus je uložen pod bočnicí z levé strany, zápalník není na kohoutu, ale je uložen v rámu. Vyráběl se v ráži 357 Magnum, v různých délkách hlavně – obranná varianta s hlavní dlouhou 2, 5 palce (64 mm), služební policejní model s délkou hlavně 4 palce (102 mm), sportovní model s délkou hlavně 6 palců (152 mm) a lovecký model s hlavní 8 palců (203 mm). Vyráběl se z uhlíkové i nerezové oceli v různých povrchových úpravách. Drtivá většina revolverů Colt Python se vyznačuje i dokonalým dílenským zpracováním s vynikající povrchovou úpravou.²⁸

2.7.6 Smith & Wesson model 36 Chief Special

Je výborný pětiranný, kapesní, dvojčinný revolver. První z revolverů firmy S&W s malým „J“ rámem. Vyrábí se od roku 1950, a je jeden z prvních revolverů vyrobených z nerezové oceli, cílem byl boj s korozí, napadající palné zbraně z uhlíkaté oceli, nošené přímo na těle. Varianta z nerezové oceli se označuje jako model 60. Válec má uzamčený vpředu i vzadu, vyklápí se vlevo, po zatlačení odemykacího tlačítka dopředu. Má dvojčinný spoušťový mechanismus, bicí pružina je vinutá, zápalník je na kohoutu, u pozdějších modelů uložen v rámu, mířidla jsou pevná. Střenky mohou být různé velikosti a z různých druhů materiálů (dřevo, guma, aj.). Dodává se s hlavními v délce 1 a 7/8 palce (48 mm), 2 palce (51 mm), 2, 5 palce (64 mm) a také s hlavní v délce 3 palce (76 mm). Zbraň s 3 palcovou hlavní lze ještě úspěšně schovat na těle při nošení, ale lze ji také ještě dobře využít na střelnici (zbraň s 2 palcovou hlavní se dobře nosí, ale hůře se s ní trefuje, naopak standardní služební zbraň s délkou hlavně 4 palce

---

²⁸ HARTINK, A. E. *Encyklopedie pistolí a revolverů*. Praha, 1996, s. 113, 117, 118.

se výborně uplatní na střelnici, ale již se hůře schová na těle). Revolver má válec široký pouze 33 mm, ráže 38 Special.²⁹

2.7.7 Revolver ZKR 551

Československý terčový revolver, který byl ve své době pravděpodobně jedinou zbraní na světě, která byla vyrobena výhradně ke sportovním účelům, aniž by měla vzor v nějakém služebním modelu. Celá zbraň je vyrobena s příkladnou řemeslnou fortelností (kvalitou).

Revolver vznikl v polovině 50. let 20. století díky společnému úsilí Konstrukty Praha a Konstrukty Brno. Konstrukteři byli legendární Josef a František Koučtí, s nimiž spolupracoval Augustin Nečas. Sériová výroba začala v roce 1957 v národním podniku Závody Jana Švermy (Zbrojovka Brno). Revolvery dobyly světového věhlasu (na MS 1958 v Moskvě získalo československé družstvo zlatou medaili, na ME 1959 v Miláně získalo československé družstvo zlatou medaili a evropský rekord).

Zbraň byla konstruována speciálně pro disciplínu Velkorážná pistole, standard 30 + 30. Revolver má uzavřený rám a pevnou osu válce. Válec se šesti nábojovými komorami se otáčí doprava, nabíjí se klapkou na pravé straně rámu, vyhazování vystřelených nábojnic se provádí po jednom, tyčkovitým vyhazovačem, ve vedení na pravé straně zbraně. Oba konce osy válce jsou v rámu přesně uloženy, polohování komory proti hlavni je dále zajištěno přesným časováním. Revolver má jednočinný spoušťový mechanismus, který je regulovatelný, bicí pružina je šroubová, odpružený zápalník je vsazený do rámu. Hledí je mikrometricky výškově a stranově stavitelné. Výroba probíhala až do počátku 70. let, zbraň se vyráběla v ráži 38 Special Wad Cutter, 7, 62 Nagant a 22 LR. Tyto zbraně dodnes představují špičkové sportovní nástroje.³⁰

---

²⁹ Vlastní seznámení se zbraní. + firemní katalog Smith & Wesson z roku 2005, 2008. + HOGG, I. *Jane's palné zbraně : příručka pro rozpoznávání*. Praha, 1999, s. 195, 196.

³⁰ WEILER, W., HEIN, B. Revolver ZKR 551 a jeho varianta na náboj 7, 62 Nagant, *Střelecká revue*. Praha, 2007, ročník 39, č. 4, s. 89-97.

3 HISTORIE A VÝVOJ SAMONABÍJECÍCH PISTOLÍ

Vznik prvních samonabíjecích pistolí z konce 19. století úzce souvisí s vynálezem bezdýmného prachu. Během téměř šesti set let byl černý prach jedinou látkou používanou jako výmetná náplň střely v palných zbraních. Vynález bezdýmného prachu byl velmi důležitým mezníkem při vývoji nábojů do ručních palných zbraní. Hlavní přednost bezdýmného prachu spočívá v tom, že při jeho hoření vzniká velmi malé množství pevných zplodin, produktem jsou téměř výhradně plynné látky a vývin rány je konstantní. To jsou ideální podmínky pro vznik nových nábojů do pušek, revolverů, ale také samonabíjecích pistolí. U revolverových nábojů, které již existovaly, došlo k přechodu na bezdýmný prach až začátkem 20. století.³¹

3.1 Závěry samonabíjecích pistolí

Závěry samonabíjecích pistolí se dělí na dynamické (neuzamčené), uzamčené, brzděné (lze se setkat i s termínem polouzamčené).

➤ **dynamický závěr** (neuzamčený)

Konstrukčně nejjednodušší, náboj uzavírá v nábojové komoře pouze hmota závěru a síla vratné (předsuvné) pružiny. Tento typ závěru je určen především pro méně výkonné náboje, např. 22 LR, 6, 35 Br., 7, 65 Br., 9 mm Br (FN Browning model 1900, Walther PP, PPK, pistole vzor 27, vzor 50, vzor 70, Makarov).³²

➤ **uzamčený závěr**

V okamžiku výstřelu je závěr pevně spojen s hlavní, teprve až když po výstřelu střela opustí hlaveň, tlak v hlavni poklesne, a tak speciální mechanismus umožní oddělení závěru od hlavně. Uzamčené závěry jsou používány od doby vzniku náboje 7, 63 Mauser, 9 mm Luger a dalších výkonných nábojů.³³

Nejběžnější uzamčené závěry:

- úplný Browningův uzamčený závěrový mechanismus (Colt model 1911)

---

³¹ HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 30, 32.

³² NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 53-54.

³³ NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 54.

- zkrácený Browningův uzamčený mechanismus (FN HP 35)
  - závěrový mechanismus uzamčený závorou (Mauser C96, Walther P38, Beretta 92)
  - závoříkový uzamčený závěrový mechanismus (Desert Eagle)
  - závěrový mechanismus uzamčený rotací hlavně (Steyer vzor 1912, pistole vzor 24, Beretta 8000 Cougar)
  - závěrový mechanismus uzamčený soustavou pák (pistole P. 08 Parabellum)³⁴
- **brzděný závěr**
- závěrový mechanismus brzděný tlakem plynů z hlavně (pistole Heckler & Koch P7)

3.2 Nejběžnější náboje do samonabíjecích pistolí

- **22 LR** (Long Rifle) – (podrobněji viz podkapitola 2.6)
- **6, 35 Browning** (.25 Auto)

Jeden ze tří nábojů spojených se jménem J. M. Browninga. Byl uveden na trh v roce 1906 spolu s pistolí FN Baby Browning, což byla malá kapesní sebeobránná pistole. Konstruktor Browning si byl velmi dobře vědom úskalí, které skýtaly tehdy známé náboje do revolverů, neboť jejich nábojnice měly výrazný okraj, to znamená pro náboje vkládané do schránkového zásobníku samonabíjecí pistole velmi komplikovaný detail. Nízký výkon náboje umožňoval konstrukci velmi malých kompaktních zbraní, téměř vždy s dynamickým závěrem. Přestože se jedná o náboj malého výkonu, došel celosvětového uplatnění. Náboj je od počátku výroby plněn bezdýmným prachem, použita je zápalka typu Boxer i Berdan. Je laborován celou řadou střel, používají se plášťové, poloplášťové, olovené i expanzní s dutou špičkou. Počáteční rychlost střely je okolo 230 m/s.³⁵

- **7, 62 x 25 Tokarev**

³⁴ NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 57.

³⁵ NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 94 – 95. + HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 60. + FENCL, J., CHLUDIL, I. *Veteráni, Střelecká revue*. Praha, 2009, ročník 41, č. 8, s. 45.

Náboj zkonstruovaný v roce 1930 v Sovětském svazu pro pistoli Tokarev vzor 1930, náboj je odvozen od náboje 7, 63 Mauser, má téměř identické rozměry, ale výrazně vyšší výkon. Byl používán i do několika druhů samopalů, a je dodáván i v komerčním provedení s mosaznou nábojnicí a zápalkou typu Boxer nebo Berdan. Zpravidla je laborován celoplášťovou střelou o hmotnosti 5, 4 až 5, 7 gramů s počáteční rychlostí 500 až 520 m/s. Jedná se o velmi výkonný náboj s obzvláště vysokou průbojností.³⁶

➤ **7, 65 mm Browning (32 Auto)**

Druhý náboj vyvinutý J. M. Browningem a zavedený belgickou firmou FN v roce 1900 pro samonabíjecí pistoli Browning model 1900. Od doby svého vzniku až do poslední čtvrtiny minulého století sloužil nejen jako náboj komerční, ale i služební. Po dlouhá léta byl používán v Evropě jako standardní ráže policejních služebních zbraní (Československé pistole vzor 27, čz vzor 50/70, čz vzor 83, samopal vzor 61, Walther PP, PPK). Náboj došel celosvětového uplatnění i přes to, že není podle dnešních hledisek dostatečně výkonný pro účinnou sebeobranu. Je vyráběn všemi významnějšími výrobci po celém světě. V této ráži bylo vyrobeno obrovské množství zbraní na celém světě, a odhaduje se, že více než polovina všech vyrobených pistolí používá právě tuto ráži. Nábojnice tohoto náboje je zajímavá tím, že má nepatrně širší okraj než tělo o cca 0, 5 mm, takže ji lze použít i v revolverech, neboť náboj nezapadne do válce. Náboj je laborován střelou o hmotnosti 3, 5 až 5 gramů, úst'ová rychlost je 270 až 330 m/s.³⁷

➤ **9 mm Browning krátký (380 Auto)**

Náboj zavedený v roce 1908 v USA firmou Colt pro pistoli Pocket Automatic Pistol. V roce 1910 byl zaveden v Evropě pro pistoli FN vzor 1910. Vznik této ráže vycházel z potřeby dosáhnout vyššího účinku střely v cíli, a to zvětšením průměru střely. Úst'ová energie je přitom na úrovni blízké ráže 7, 65 Browning. Díky tomu bylo možno zbraně konstruovat s jednoduchým dynamickým závěrem, a zbraně vyšly jednodušší konstrukčně i rozměrově. Dnes je výkon náboje pokládán za spodní mez efektivního zastavujícího účinku pro obrannou zbraň. Jedná se o oblíbenou ráži pro

---

³⁶ HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 72. + NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 95.

³⁷ MALIMÁNEK, V. 7,65 Browning, *Střelecká revue*. Praha, 2001, ročník 33, č. 10, s. 23. + NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 95. + FENCL, J., CHLUDIL, I. *Veteráni, Střelecká revue*. Praha, 2009, ročník 41, č. 8, s. 46.

záložní zbraně určené pro skryté nošení. Váha střely 5, 9 až 6, 25 gramů, úst'ová rychlost 280 až 300 m/s.³⁸

➤ **9 mm Luger** (9 mm Parabellum, 9 x 19)

Byl vyvinut v roce 1902 firmou DWM pro armádní pistoli Georga Lugera původně zkonstruované v ráži 7, 65 Parabellum, cílem bylo zvýšit účinnost ráže zvětšením střely. Po zavedení v armádě byl uveden i na světový civilní trh. Tento náboj se stal jedním z nejpopulárnějších, nejrozšířenějších a nejznámějších na celém světě. Z hlediska uživatelského je dostupný prakticky všude na světě v ohromném množství laborací. Stal se standardním nábojem v desítkách armád a policejních sborů na celém světě. Je pro něj konstruovaná ohromná řada samonabíjecích pistolí a samopalů. V současné době se jedná o nejrozšířenější druh pistolového náboje na světě. Je laborován celou řadou střel o hmotnosti 3, 5 až 9, 4 gramů, úst'ová rychlost 300 až 520 m/s.³⁹

➤ **40 Smith & Wesson**

Náboj vznikl v roce 1990 ve firmě Smith & Wesson ve spolupráci se známým výrobcem střeliva, firmou Winchester. Tato ráže přišla na trh v ten správný okamžik a nabídla zákazníkům něco mezi ráží 9 mm Luger a 45 ACP, představuje vhodný kompromis mezi výkonem, velikostí náboje a kontrolovatelností při výstřelu. Ráže 40 SW má lepší zastavovací účinek než 9 mm Luger a ve srovnání s ráží 45 ACP nabízí možnost větší kapacity zásobníku, při štíhlejší rukojeti. Náboj je používán pro obranu i sportovní střelbu. Prvním výrobcem v Evropě se stala firma Sellier & Bellot, která zahájila sériovou výrobu náboje v roce 1995. Hmotnost střely 9, 9 až 11, 5 gramů, počáteční rychlost střely se podle konstrukce a výrobce pohybuje kolem 290 až 310 m/s.⁴⁰

➤ **45 Auto** (45 ACP)

Je legendární americký vojenský pistolový náboj, který si v průběhu svého používání vysloužil mimořádnou popularitu a pověst. Vznik tohoto náboje je však původně komerční, byl uveden na trh v roce 1905 společně s pistolí model 1905. V roce

---

³⁸ HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 93. + NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 96.

³⁹ HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 96. + NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 92.

⁴⁰ HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 154-155. + NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 97.

1911 byla do výzbroje U. S. armády přijata pistole Colt model 1911 pro náboj 45 Auto, ovšem se střelou o hmotnosti 14,9 gramů, místo původních 12,8 gramů. Není bez zajímavosti, že konstruktéři tohoto náboje při jeho vývoji srovnávali jeho účinnost a balistické vlastnosti s nábojem 45 Long Colt. Náboj i pistole se mimořádně osvědčily a byly ve službách U. S. armády 74 let, v některých složkách armády a speciálních jednotek se používají dodnes. Mimo služební využití se náboj rozšířil také komerčně a stal se oblíbeným sportovním a obranným nábojem. Jako jeho hlavní přednost se uvádí vysoká zastavovací schopnost, která je dána velkým průměrem a hmotností střely. V průběhu let byl vyráběn v obrovském množství laborací, se střelami různé konstrukce, s hmotností 12 až 14,9 gramů, počáteční rychlost je 260 až 300 m/s.⁴¹

3.3 Nejvýznamnější samonabíjecí pistole historie

3.3.1 Mauser C96/NS

Jedna z prvních uspokojivě fungujících samonabíjecích pistolí. Vznikla na konci 19. století ve světoznámé zbrojovce Mauser. Má uzamčený závěr se závorou nesenou na pouzdře závěru, spoušťový mechanismus je jednočinný, bicí mechanismus je s vnějším kohoutem. Zbraň konstrukčně jakoby navazuje na konstrukci revolveru, neboť zásobovací ústrojí (nábojová schránka) je před spouští, stejně jako u revolverů, rukojeť slouží pouze k držení zbraně. Nábojová schránka se nabíjí pomocí nábojového pásku na deset nábojů. Zbraň se stejně jako revolvery vyráběla s různě dlouhými hlavněmi, s různými tvary rukojeti a s různým počtem nábojů v nábojové schránce nebo později v zásobníku (6, 10, 20 nábojů). Standardní ráže byla 7,63 Mauser, pro potřeby německé armády bylo vyrobeno cca 150.000 pistolí v ráži 9 mm Luger. Zbraň byla vyráběna i v ráži 9 mm Mauser (nejvýkonnější pistolový náboj zkonstruovaný v Evropě).⁴² K většině zbraní se dodávalo dřevěné pouzdro z kvalitního dřeva, které zároveň sloužilo jako nástavná pažba. Zbraň s nasazenou pažbou sloužila jako malá lehká karabina, se kterou šlo s úspěchem střílet až do vzdálenosti cca 300 metrů. Na většině pistolí bylo však osazeno hledí s maximální možnou dálkou 900 – 1000 metrů, což bylo ve své době

---

⁴¹ HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. Praha, 2002, s. 173. + NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 97.

⁴² BALCAR, J. *Pistole Mauser C96*. Plzeň, 2013, s. 198.

spíše výrazem optimismu výrobce než skutečného účinného dostřelu. Délka zbraně je 298 mm, hmotnost 1130 g, ráže 7, 63 Mauser, kapacita zásobníku 10 nábojů.⁴³

3.3.2 FN Browning model 1900

První samonabíjecí pistole na náboj 7, 65 Browning, který byl vyvinut právě pro tuto zbraň. Má dynamický závěr, pevnou hlavěň, vratnou pružinu umístěnou nad hlavní (zároveň působí i jako bicí pružina), skrytý přímoběžný úderník a schránkový zásobník v rukojeti s kapacitou 7 nábojů, délka zbraně je 163 mm, hmotnost 620 g. Zajímavostí na zbraní je výstražník, který signalizuje, že zbraň je nenatažena. Při spuštění úderníku vystoupí v přední části hledí součástka, která brání zamíření, neboť překrývá mušku. To je pro střelce signál, že nemá nabito. Drtivá většina zbraní, které jsou vybaveny výstražníkem, má výstražník s opačnou funkcí, ten signalizuje, že zbraň je natažena nebo nabita.⁴⁴

3.3.3 P.08 Parabellum

Legendární pistole, jejíž historie sahá až do konce 19. století. Konstrukčně vychází z pistole, kterou zkonstruoval Hugo Borchart, ta však byla velmi velká a nemotorná. Georg Luger, německý konstruktér, zbraň rekonstruoval do podoby tak, jak je známá dnes. Pistole je celooceľové konstrukce, závěr uzamčený soustavou pák, jednořadý zásobník na 8 nábojů je umístěn v duté rukojeti, záchyť zásobníku leží za spoušťovým lučikem. Bicí mechanismus je jednočinný, s přímoběžným úderníkem, pistole nemá vnější kohout. Vyráběla se s délkou hlavně 10, 12 a 15 cm, v ráži 7, 65 Luger a 9 mm Luger.. Výroba zbraně byla velmi náročná na přesnost, na kvalitu materiálu a na její výrobu bylo potřeba velké množství náročných strojírenských operací, proto byla výroba velmi nákladná. Celková délka zbraně je 217 mm, výška 135 mm, šířka 39 mm, hmotnost 890 g.⁴⁵

3.3.4 Colt model 1911

Tato samonabíjecí pistole je jedna z nejslavnějších pistolí vůbec. Konstruktorem byl legendární J. M. Browning. Je celooceľové konstrukce s uzamčeným závěrem

---

⁴³ NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 190.

⁴⁴ Vlastní seznámení se zbraní.

⁴⁵ Vlastní seznámení se zbraní. + VRIES, G. de. *Pistole P.08 Parabellum*. Praha, 2010, s. 8, 16.

úplného Browningova typu. K jeho odemknutí dochází po krátkém zpětném pohybu hlavně, s jejím současným snížením v místě nábojové komory. Hlaveň se v závěru uzamyká pomocí dvou žeber, které zapadají do drážek v závěru. Má jednočinný spoušťový mechanismus, bicí mechanismus s venkovním kohoutem, jednořadý zásobník v duté rukojeti na 7 nábojů ráže 45 ACP. Záchyt zásobníku leží na levé straně rámu zbraně, hned za lučíkem. Na pravé straně je záchyt závěru (střelecká pohotovost) a manuální pojistka. V hřbetní části je opatřena dlaňovou pojistkou, která pokud není stlačena, nedovolí ze zbraně vystřelit. Přestože zbraň používá velký a výkonný náboj, je relativně plochá a dá se nosit i skrytě. Dodnes se vyrábí na celém světě v řadě firem, což je neuvěřitelných 103 let. Celková délka je 218 mm, výška 139 mm, šířka 33 mm, délka hlavně 128 mm, hmotnost 1015 g.⁴⁶

3.3.5 TT vzor 1930, vzor 1933 (Tula Tokarev)

Výkonná vojenská samonabíjecí pistole zavedená v sovětské armádě v roce 1930, v roce 1933 byla výrobně zjednodušena a zavedena jako vzor 1933. Původní verze měla uzamykací žebra frézována pouze na horní ploše hlavně. V roce 1933 byla žebra nahrazena dvěma soustruženými obroučkami kolem celé hlavně, na funkci zbraně to nemělo žádný vliv, ale proces výroby hlavně se velmi zrychlil, neboť soustružení je výrobně snazší a levnější než frézování. Zbraň je uzamčena úplným Browningovým závěrovým mechanismem, spoušťový mechanismus je jednočinný, bicí mechanismus je s vnějším kohoutem. Nemá manuální pojistku, zajištění zbraně se provádělo nastavením kohoutu do pojistné polohy, v této poloze nešel spustit kohout, ani natáhnout závěr. V duté rukojeti má jednořadý zásobník na 8 nábojů. Záchyt zásobníku se nachází na rámu u kořene lučíku, pistole je vybavena záchytem závěru a také poutkem na pojistnou šňůru či řemen. Použitý náboj 7, 62 x 25 Tokarev byl velmi výkonný, s vysokou průrazností, ale zastavovací účinek střely, vzhledem k nevelké ráži, nebyl příliš velký. To ale při volbě náboje pro pistoli nehrálo velkou roli. Rozhodující byla možnost využití stejného továrního zařízení pro výrobu libovolných hlavní, dále možnost využití pistolových nábojů u samopalů (unifikace). Celkové délka je 196 mm, výška 129 mm, šířka 31 mm, délka hlavně 117 mm, hmotnost 820 g.⁴⁷

⁴⁶ Vlastní seznámení se zbraní. + ŽUK, A. B. *Revolvery a pistole*. Praha, 1993, s. 278.

⁴⁷ Vlastní seznámení se zbraní. + ŽUK, A. B. *Revolvery a pistole*. Praha, 1993, s. 278. + MYATT, F. *Pistole a revolvery*. Praha, 1999, s. 126, 128.

3.3.6 Walther PP, PPK

Vynikající německé služební a kapesní pistole vyvinuté ve firmě Walther, model PP v roce 1929 a model PPK v roce 1930. Model PPK je vlastně zkrácený a snížený model PP, s odlišným uspořádáním těla rukojeti (odlehčení). Význam zkratk PP – Polizei Pistole (policejní pistole) a PPK – Polizei Pistole Kriminalmodel (policejní pistole pro kriminalisty).⁴⁸

Pistole Walther PP a PPK mají závěr bez uzamčení, jednořadý zásobník je umístěn do rukojeti. Bicí ústrojí je dvojitinné, s venkovním kohoutem, vratná pružina je navlečena na hlavni. Většina zbraní je vybavena výstražníkem, který v podobě tyčky „vykukuje“ před kohoutem nad úderníkem. Záchyt zásobníku se u většiny pistolí nachází na rukojeti u kořene lučiku, existují však i provedení se spodním záchytem zásobníku. Na levé straně závěru jsou pistole vybaveny manuální pojistkou, kterou lze vypustit napnutý kohout bez rizika nechtěného výstřelu. Zbraně se vyráběly převážně v rážích 7, 65 mm Br., ale i v ráži 9 mm Br. a 22 LR. Kapacita zásobníku Walther PP 7, 65 mm Br. – 8 nábojů, 9 mm Br. – 7 nábojů a 22 LR – 10 nábojů. Kapacita zásobníku Walther PPK 7, 65 mm Br. – 7 nábojů, 9 mm Br. – 6 nábojů a 22 LR – 9 nábojů. Pistole Walther PP a PPK jsou dodnes jedny z nejběžnějších, nejoblíbenějších zbraní v ráži 7, 65 mm Br. Po dlouhá léta byly uznávanou normou kapesní, sebeobránné i služební zbraně nošené na opasku. Walther PP v ráži 7, 65 mm Br. – celková délka 168 mm, výška 106 mm, šířka 30 mm, hmotnost 700 g. Walther PPK v ráži 7, 65 mm Br. – celková délka 153 mm, výška 99 mm, šířka 26 mm, hmotnost 580 g.⁴⁹

3.3.7 FN model 1935 (FN 1935 High Power)

Pistole se objevila na trhu v roce 1935, ihned po svém uvedení se setkala s obrovským úspěchem, jedná se o jednu z nejpůvodnějších služebních (armádních) pistolí vůbec. Je to jednočinná služební zbraň s venkovním kohoutem, závěr je uzamčený, zkráceného Browningova typu. Hlaveň pistole se uzamyká v pouzdře závěru dvěma masivními žebry na hlavni. Je to první pistole v ráži 9 mm Luger vybavená dvouřadým zásobníkem s jednořadým vyústěním, s kapacitou 13, později 14 nábojů (úprava podavače). Zbraň se vyráběla s pevným hledím, ale i se stavitelným, nejprve do

⁴⁸ BALCAR, J. *Samonabíjecí pistole německých ozbrojených sil 1933 - 1945*. Plzeň, 2011, s. 218.

⁴⁹ Vlastní seznámení se zbraní. + NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 204, 207.

1000 metrů, později do 500 metrů. Pistole vybavené posuvným hledím jsou opatřeny na rukojeti drážkou na nastavnou pažbu. Zbraň je na levé straně vybavena záchytem závěru a manuální pojistkou, záchyty zásobníku je na levé straně rukojeti u kořene lučičku. Pistole FN model 1935 je robustní, spolehlivá, roky služby v nejtěžších podmínkách prověřená zbraň. Jde o celosvětově rozšířenou služební zbraň, používanou ve více jak padesáti zemích světa v armádě a jiných ozbrojených sborech. Celková délka zbraně je 199 mm, výška 132 mm, šířka 33 mm, délka hlavně 118 mm, hmotnost 920 g.⁵⁰

3.3.8 Walther P38 (P1)

Pistole vznikla v Německu na konci 30. let 20. století, úředně byla zavedena do německé armády v dubnu 1940. Zbraň má uzamčený závěr s krátkým zpětným pohybem hlavně, uzamčení je provedeno závorou nesenou na hlavni. Původní provedení je celooceľové, spoušťový mechanismus je dvojčinný s vnějším kohoutem. Silueta zbraně je charakteristická dlouhou částí hlavně vyčnívající ze závěru a velkým otvorem v závěru, který slouží k odlehčení závěru a současně jako výhozní okénko. Vratné pružiny jsou atypicky dvě, uloženy symetricky po obou stranách hlavně. Zvláštností je, že vytahovač je umístěn neobvykle na levé straně závěru, to znamená, že nábojnice jsou při střelbě vyhazovány doleva dozadu (u většiny ostatních samonabíjecích pistolí je vytahovač vpravo nebo nahoře). Pistole má na levé straně závěru manuální pojistku, která působí i jako vypouštěcí páka kohoutu. Před kohoutem je výstražník, upozorňující na náboj v nábojové komoře. V duté rukojeti je umístěn jednořadý zásobník na 8 nábojů. Záchyty zásobníku je poněkud archaicky umístěn na spodku rukojeti. Zbraň má střeleckou pohotovost, ovládací páčka záchyty závěru je na levé straně rámu. Na levém boku rukojeti je obdelníkové očko pro pojistný řemínek nebo šňůru. Pistole P38 je vysoce spolehlivá a pohotová zbraň. V roce 1950 německý Bundeswehr zařadil pistoli P 38 pod označením P1 opět do výzbroje, tyto pistole však mají rám z hliníkové slitiny. Celková délka je 215 mm, výška 137 mm, šířka 36 mm, délka hlavně 125 mm, hmotnost 955 g, standardní ráže 9 mm Luger, 7, 65 mm Luger.⁵¹

---

⁵⁰ Vlastní seznámení se zbraní. + NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 177, 179 – 180.

⁵¹ Vlastní seznámení se zbraní. + BALCAR, J. *Samonabíjecí pistole německých ozbrojených sil 1933 – 1945, díl 1*. Plzeň, 2010, s. 7, 50. + NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 207, 209-210.

3.3.9 CZ 75

Tvůrcem světoznámé velkorážové pistole byli vynikající českoslovenští konstruktéři František Koucký a jeho bratr Josef Koucký, kteří tvořili legendární dvojici českých konstruktérů zbraní. Pistole je celoodcelové konstrukce, ráže 9 mm Luger, závěr uzamčený, s krátkým zpětným pohybem hlavně. Vychází z klasického systému Browning, u kterého je hlaveň uzamčena do závěru pomocí dvou uzamykacích žeber na hlavni, což znamená, že v okamžiku výstřelu je tak hlaveň pevně spojena se závěrem. K rozpojení dochází, až když střela opustí hlaveň. Spoušťový mechanismus je dvojčinný, s venkovním kohoutem, s velmi kultivovaným chodem v obou režimech. Dvouřadý zásobník s kapacitou 15 nábojů (v současnosti 16) je umístěn v duté rukojeti. Záchyt závěru zásobníku se nachází na rukojeti za lučíkem, zbraň je na levé straně vybavena záchytem závěru po posledním výstřelu. Na levé straně rámu je manuální pojistka. Sériové zbraně CZ 75 se staly během své doby vzorem pistolí, podle kterých se porovnává, jestli je jiná pistole lepší nebo horší. Jsou pověstné svojí spolehlivostí a trvanlivostí, výborně se drží, jsou příruční, dokonale zpracovány designersky a zpravidla i velmi dobře dílensky. Pistole CZ 75 znamenala obrovský přínos pro konstrukci krátkých palných zbraní ve světě a plným právem patří dodnes ke špičkovým zbraním své kategorie. Je to jedna z nejlepších pistolí na světě a hrdě se může zařadit po bok takové legendy, jako je pistole Colt model 1911. Celková délka je 203 mm, výška 137 mm, šířka 37 mm, délka hlavně 114 mm, hmotnost 970 g.⁵²

3.3.10 Beretta 92 FS

Samonabíjecí pistole s ocelovým závěrem a rámem z kvalitní hliníkové slitiny. Závěr je uzamčený závorou nesenou na hlavni, spoušťový mechanismus je dvojčinný s vnějším kohoutem. Na závěru je oboustranná manuální pojistka, která slouží i jako vypouštěcí páka kohoutu. Přední strana vytahovače plní funkci výstražníku, při zasunutém náboji v komoře vystupuje výrazně z obrysu pouzdra závěru, za snížené viditelnosti je jasně hmatatelný. Pistole má dvouřadý velkokapacitní zásobník s jednořadým vyústěním na 15 nábojů, který je umístěn v duté rukojeti. Záchyt zásobníku je umístěn těsně za lučíkem na levé straně, lze jej předělat i na druhou stranu pro potřeby leváků. Závěr zůstává po poslední ráně otevřený, na levé straně je umístěna

---

⁵² SKRAMOUŠSKÝ, J. *Československé pistole 1918–1985*. Praha, 1996, s. 229-233.

vypouštěcí páka závěru. Zbraň používá celá řada ozbrojených sborů na celém světě, v roce 1985 jí pod označením M9 přijala do své výzbroje i armáda USA. Zbraň si vydobyla velmi dobrou pověst jak pro sebeobrané použití, tak především pro služební použití v armádě i policii. Celková délka je 217 mm, výška 137 mm, šířka 38 mm, délka hlavně 125 mm, hmotnost 975 g, ráže 9 mm Luger.⁵³

3.3.11 GLOCK 17

Konstruktérem této, dnes již legendární pistole, je rakouský inženýr Gaston Glock. Samonabíjecí pistole GLOCK 17 je služební pistole s plastovým rámem a ocelovým závěrem. Závěr je jednoduchého tvaru pravoúhlého hranolu, plastový rám má zalisovaná ocelová vodítka závěru. Závěr je uzamčený, upravený bezčlánekový zkrácený Browningův systém. Hlaveň se uzamyká masivním kvadratickým výstupkem do zvětšeného výhozního okénka. Spoušťový mechanismus je dvojčinný, s částečně předeprnutým přímoběžným úderníkem, a to znamená, že každé zmáčknutí spouště má stejný odpor. Vratná pružina, vinutá z drátu obdélníkového průřezu, je umístěna v rámu pod hlavní. Celá zbraň se skládá z malého počtu součástí, kterých je i se zásobníkem jen 34 – to vše bez jediného šroubku. Pistole je vybavena pojistným systémem GLOCK Safe – Action (podrobněji viz příloha VI), který se vyznačuje vysokou mírou pasivní bezpečnosti – tři navzájem nezávislé pojistné mechanismy. Prvním je pojistná páčka ve spoušti, druhým pojistným prvkem je dnes již klasická blokace úderníku – svislá bloková pojistka, třetím pojistným prvkem je vedení táhla spouště – dokud není spoušť plně stisknutá, vedení nedovolí táhlu spouště poklesnout tak, aby ozub úderníku vyšel ze záběru s táhlem spouště, a tak udeřil na zápalku náboje. Plastový zásobník s ocelovou vložkou je „důsledně“ dvouřadý, s jednořadým vyústěním. Záchyt zásobníku je umístěn na levé straně rukojeti, za lučíkem. Po vystřelení posledního náboje ze zásobníku zůstává závěr zachycen v zadní poloze (střelecká pohotovost). Páčka záchytu závěru je na levé straně rámu zbraně, nad úrovní přední části rukojeti. Jedná se o nadprůměrnou, velmi povedenou služební zbraň. Její kvalitu nejlépe dokládá více než 6 000 000 prodaných pistolí (v různých velikostních variantách a rážích), nebo více než 60 % podílu mezi krátkými zbraněmi v oficiálních státních složkách USA. Je jedním z milníků ve vývoji krátkých palných zbraní. Celková délka je 188 mm, výška 136 mm,

---

⁵³ NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. Praha, 1997, s. 151, 153-155.

šířka 30 mm, délka hlavně 114, hmotnost 676 g, ráže 9 mm Luger, kapacita zásobníku 17 nábojů.⁵⁴

---

⁵⁴ Vlastní seznámení se zbraní + *GLOCK samonabíjecí pistole* [online]. [cit. 18.01.2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.vmcustom.cz/?pg=zbrane>>.

4 OPAKOVACÍ REVOLVER SMITH & WESSON MODEL 10

Tento revolver vznikl na konci 19. století, na trh byl uveden v roce 1899. Patří mezi komerčně nejúspěšnější zbraně svého druhu v dějinách. Jako jediný dvojčinný revolver se vyrábí od doby svého vzniku dodnes. Prošel sice řadou kosmetických úprav a drobných vylepšení (spoušťové a bicí ústrojí), ale v zásadě je to pořád stejný revolver.

Revolver má střední rám typu „K“, vynikající bicí a spoušťový mechanismus s hladkým, plynulým až „máslovým“ chodem. K vynikajícímu chodu mechanismu přispívá i plochá bicí pružina, která se dá regulovat šroubkem na přední straně rukojeti. První vyrobené revolvéry měly pouze zadní uzamčení válce, což vzhledem k otáčení válce ve směru jeho otvírání – doleva, nebylo příliš ideální. V roce 1902 byl revolver upraven tak, že pod hlavní přibyl náliček, ve kterém je odpružený kolíček, který zapadá do duté osy hvězdicového vyhazovače (osy válce), takže válec je uzamčen na dvou místech, před a za válcem, což je ideální. Takto jsou uzamčeny válce revolverů Smith & Wesson dodnes.⁵⁵

Revolver byl dodáván s různou délkou hlavní a to 6 palců (152 mm), 5 palců (130 mm), 4 palce (100 mm), 3 palce (76 mm), 2, 5 palce (64 mm), 2 palce (51 mm) a také 6, 5 palce (165 mm). Některé exempláře byly též puškaři upravovány na atypické délky hlavně například 3, 25 palce, 3, 5 palce, 4, 5 palce, dle přání zákazníka.⁵⁶

Po celou dobu výroby měl revolver několik označení, např. Smith & Wesson Hand Ejector model 1899, Military and Police model 1902, Smith & Wesson model 1905, Smith & Wesson model Victory (válečný model), od roku 1957 je označován jako Smith & Wesson model 10.⁵⁷

Revolver byl vyráběn téměř výhradně v ráži 38 Special, měl leštěný povrch, tmavomodré brynění, ořechové střenky byly zdrsňené rybinou a ozdobené mosazným medailonem s logem výrobce. Revolvéry byly vždy perfektně zpracované. Výjimku tvoří revolvéry Victory (vítězství), které dodala firma Smith & Wesson britské

⁵⁵ HOGG, I. *Jane's palné zbraně : příručka pro rozpoznávání*. Praha, 1999, s. 188.

⁵⁶ MYATT, F. *Pistole a revolvéry*. Praha, 1999, s. 84, 86.

⁵⁷ *Smith & Wesson – revolvéry* [online]. [cit. 20.02.2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.banzai.cz/velkoobchod-prodej-zbrane-strelivo-smith-wesson-revolvéry.html>>.

armádě. Revolvery měly ráži 38/200 s těžkou olovenou střelou vážící 12, 5 g. Tyto revolvery měly jednoduché dřevěné střenky a šetřilo se zejména na povrchové úpravě, která byla pískovaná a parkerizovaná, což je výrazně levnější než leštění a brynýrování. Revolver byl také vybaven závěsným kroužkem na rukojeti, pro zajištění zbraně pojistným řemínkem či šňůrou. Stejný revolver, ale v ráži 38 Special, byl zařazen v americké armádě u druhosledových jednotek, ale i jiných jednotek (speciální jednotky, piloti a další).⁵⁸

4.1 Smith & Wesson model 10, ráže 38 Special, s lehkou kuželovou hlavní, v délce 4 palce

Kvalitní služební revolver, kterým byla vyzbrojena celá řada uniformovaných policejních sborů, nejen v USA, ale i jinde ve světě.

Revolver má pevný rám, do kterého je zašroubována štíhlá konusová hlaveň s pevnou muškou, která má velmi nízký profil, na povrchu je zdrsňena proti světelným odleskům vodorovným rýhováním na pohledových plochách. Hlaveň má pět drážek, proti samovolnému uvolnění je zajištěna příčným čepem v čele rámu. Hledí je vyfrézováno v podélnou drážku, na vrchní straně rámu, to znamená, že mířidla jsou pevná. Taková mířidla usnadňují rychlé taseň zbraně bez hrozby zachycení v ten nejméně vhodný okamžik. Mířidla nelze nijak regulovat, ale pokud je zbraň dobře vyrobena a nastřelena z výroby, nic takového běžný uživatel nepotřebuje.⁵⁹ Při použití různě výkonného střeliva lze měnit záměrný bod, kdy se míří výše nebo níže. Vlevo vyklápěcí válec má odlehčovací vybrání, kapacita válce je šest nábojů. Vlevo na rámu pod kohoutem se nachází vroubkované šoupátko, po jehož zatlačení dopředu lze vyklopit válec. Osa válce je jištěna vpředu i vzadu. Válec lze vyklopit jenom při spuštění kohoutu, dokud není válec úplně uzamčený zpět ve zbrani, kohout se nedá natáhnout. Po vyklopení válce lze hvězdicovým vyhazovačem vyhodit vystřelené nábojnice. Zápalek je umístěný na kohoutu, jehož palečnik je na povrchu vroubkovaný (rybina), pro jednodušší natažení palcem. Spoušť může být hladká nebo se svislými drážkami. Revolver je velmi pečlivě zpracován, má přesné časování mechanismu, velmi příjemný chod spouště v obou režimech. Povrch revolveru je leštěný a poté brynýrován buď do černého, nebo tmavě modrého odstínu, pouze spoušť a kohout jsou

---

⁵⁸ MANDÍK J. Válečný Smith & Wesson, *Střelecká revue*. Praha, 2014, ročník 46, č. 1, s. 97.

⁵⁹ Spolehlivá ocel, *Střelecká revue*. Praha, 2014, ročník 46, č. 2, s. 81.

mramorované.⁶⁰ Od roku 1972 se revolver dodává také v nerezové variantě jako Smith & Wesson model 64.

Klasický Smith & Wesson model 10 se vyráběl v základním provedení jak se čtyřpalcovou hlavní, tak i zkrácený, „pro vyšší policejní důstojníky a policisty sloužící v civilu“, s hlavní dlouhou dva palce. Zbraně mají shodný mechanismus, shodnou velikost válce a rámu, liší se jenom délkou hlavně, délkou osy válce a tvarem rukojeti. Větší revolver má mohutnější rukojeť, která se zvoncovitě rozšiřuje. Menší revolver, určený pro skryté nošení, má rukojeť zaoblenou a užší, aby se snížila pravděpodobnost zachycení za oděv při rychlém tasení.⁶¹

Během roku 1990 až 1991 se tento revolver postupně přestal vyrábět s lehkou kuželovou hlavní, a z výroby začal být osazován těžkou hlavní (foto viz příloha II), zpravidla v délce 4 palce. Tato změna se udála na základě zkušeností sportovních střelců, zbraň se při střelbě lépe ovládá.

Revolver může být opatřen několika druhy rukojetí (střenek), standardně byl, a je dodáván s malými dvojdílnými střenkami, s velkými dřevěnými střenkami a s gumovými střenkami od firmy Pachmayr nebo od firmy Hogue. Jedná se o vynikající zbraň, která představovala v první polovině 20. století nejpoužívanější služební revolver americké policie. Délka hlavně je 39,8 mm, průměr 36,7 mm, délka hlavně 102 mm, délka 225 mm, hmotnost 1021 g.

---

⁶⁰ CHLUDIL, I. Moderní revolver, *Střelecká revue*. Praha, 2007, ročník 39, č. 11, s. 93.

⁶¹ Pár revolverů SW model 10, *Střelecká revue*. Praha, 2008, ročník 40, č. 2, s. 39.

5 SAMONABÍJECÍ PISTOLE CZ 75 D COMPACT⁶²

Služební pistole CZ 75 D COMPACT byla po třech letech náročných zkoušek zařazena do výzbroje Policie České republiky. Zbraň vychází konstrukčně z celooceľového compactu (zkrácená hlaveň a závěr), na němž však byla provedena celá řada úprav. Nejmarkantnější změnou bylo prodloužení přední části rámu až k čelu závěru, a její opatření lištou pro montáž taktické svítilny nebo laserového zaměřovače s jedním příčným zářezem.

Zbraň byla zdánlivě drobnými, ale pečlivě promyšlenými zásahy do konstrukce i tvarového řešení přepracována do podoby současné služební pistole, s dobrými uživatelskými a střeleckými vlastnostmi. To potvrdili nové zkoušky ve VTÚVM Slavičín (podrobněji viz příloha V). Poté ještě následovaly doplňující úpravy tvaru zadní ostruhy a zakřivení jazýčku spouště. Dále bylo vytvořeno zahlobení okolo hlavy osy spojovacího čepu, aby hlava nevyčnívala nad plochu rámu, díky čemuž se uživatel měl při rozebírání zbraně obejít bez nástrojů (na přání zákazníka). V rámci zvýšení komfortu úchopu závěru při jeho natahování, bylo změněno provedení zadních hmatníkových drážek ze šikmých na kolmé.

Z hlediska konstrukčního řešení je pistole CZ 75 D COMPACT stejná jako klasická CZ 75. Uzamčený závěr používá modifikovaný Browningův systém s krátkým společným zákluzem a nuceným poklesem hlavně, změna je pouze v tom, že používá pouze jeden uzamykací ozub, který je na všech compactech. Bicí a spoušťový mechanismus je dvojčinný (SA/DA), vnější kohout má bezpečnostní ozub, je zakulacený, s otvorem uprostřed. Zbraň je vybavena automatickou blokadí úderníku, zajišťující pádovou bezpečnost. Místo manuální pojistky je v souladu s požadavky PČR vybavena páčkou pro bezpečné vypouštění napnutého kohoutu. Hmatník této páčky je orientován dozadu za osu, a po jejím stisknutí je kohout vypuštěn na bezpečnostní ozub. Všechny ovládací prvky jsou orientovány jako levostranné, záchyt zásobníku lze však namontovat i z pravé strany. Záchyt závěru je prodloužený a přetvarovaný.

Rám modelu CZ 75 D COMPACT je ze zušlechtěné, kvalitní hliníkové slitiny, je eloxovaný a poté černě lakovaný. Rám je prodloužený, stejně dlouhý jako závěr a vodící drážky jsou po celé délce rámu. Na spodku přední části rámu se nachází

---

⁶² FRISCH, M. *Systémy a konstrukce ručních palných zbraní : Absolventská práce*. Praha, 2013, s. 17-21.

montážní lišta. U prvních tří výrobních etap byly problémy s jejími rozměry. Po vyjasnění tohoto problému mají pistole ze zbytku dodávky montážní lištu podle standardu MIL-STD-1913. Lučík zbraně je hranatého combatového tvaru, vpředu zdrsněn drážkami. Rukojeť zbraně je vpředu i vzadu opatřena drážkami pro lepší úchop. Spoušť je hladká. Okolo hlavy rozborného čepu je oválné miskovité vybrání, usnadňující rozborku.⁶³

Závěr pistole je ocelový, na horní ploše podélně rýhovaný (gilošovaný), proti nežádoucím odrazům světla. Vedení závěru je vyfrézováno po celé jeho délce. Závěr je vpředu i vzadu opatřen úchopovými drážkami, vpředu jsou šikmé, vzadu kolmé, s mírným profrézováním pro zlepšení úchopu. Vytahovač byl upraven na základě výsledků zkoušek ve ztížených prašných podmínkách. V přední části závěru je vyměnitelná muška, držená pružným kolíkem. Pevné otevřené hledí ve vyfrézované drážce je částečně stranově regulovatelné, a v drážce je jištěno šroubkem na vnitřní klíček (imbus). Potřebné výškové seřízení mířidel se provádí výměnou hledí za vyšší nebo nižší. Muška i hledí jsou zvýrazněna třemi bílými luminiscenčními body, které usnadňují míření za snížené viditelnosti. Při pohledu do závěru je vidět dobré opracování, vybrání na jedno uzamykací žebro a lůžko pro dno náboje.

Hlaveň včetně vývrtníku je kovaná s šestidrážkovým vývrtem. Vratná pružina je navinutá z drátu obdélníkového průřezu, vodící tyčka je plastová. V hliníkovém rámu zbraně se nachází spoušťový mechanismus, zásobníková šachta je od bicího ústrojí oddělena tenkým pružným plechem, ten je-li napružen, slouží jako brzda zásobníku. V případě vypuštění zásobníku ze zbraně, dojde k jeho povysunutí. Plech jde jednoduchým způsobem odstranit, v tom případě dojde při vypuštění zásobníku k jeho vypadnutí vlastní vahou. V zadní části rukojeti je na vodící tyčce navlečena vinutá bicí pružina. Zátka vodící tyčky bicí pružiny je opatřena závěsným očkem. Výraznou změnou, která není příliš vidět, ale je při uchopení zbraně cítit, je ještě více vyladěná ergonomie rukojeti. Konstrukteři dokázali malými změnami na rámu, také použitím pryžových stěnek, výrazně zlepšit a zpříjemnit držení zbraně. Výsledkem je snadnější dosah ovládacích prvků, ale i přesnější střelba.

Výrobní číslo zbraně je vyraženo na pravé přední straně rámu a závěru, také na pravé straně hlavně v místě nábojové komory.

---

⁶³ DP, Policejní pistole CZ 75 D COMPACT a její varianty, *Střelecká revue*. Praha, 2011, ročník 43, č. 11, s. 10-15.

Zásobník je ocelový s gumovou botkou, plastový podavač, ocelová pružina, kapacita 14 nábojů ráže 9 mm Luger. Zásobník je opatřen třemi kontrolními otvory označenými čísly 5, 10, 14. Dvojdílné střenky jsou pryžové s ocelovou vložkou, jsou drženy v rámu zbraně dvěma zapuštěnými šrouby, s hlavou pro křížový šroubovák (přehled všech součástí zbraně viz příloha IV). Novinkou je rovněž stoprocentní zaměnitelnost všech součástí zbraně (do té doby se u pistolí CZ 75/85 při výrobě dolícovala hlaveň se závěrem).

Rozborka zbraně začíná vyjmutím zásobníku, dále zkontrolujeme nábojovou komoru, zda v ní nezůstal náboj. Posuneme závěr dozadu, až se kryjí rysky vzadu na levé straně rámu a závěru, vytlačíme zprava rozborný čep, zpravidla si musíme pomoci buď dnem zásobníku, nebo jiným nástrojem, neboť čep jde vyndat velmi těžko, hlavně u nových zbraní. Stáhneme závěr a hlaveň i s vratnou pružinou směrem dopředu z rámu. Ze závěru vyjmeme vratnou pružinu s vodítkem a hlaveň. Sborka závěru probíhá v opačném pořadí, poté závěr s hlavní a vratnou pružinou nasuneme zpět na rám, a po překrytí rysek zasuneme zleva rozborný čep a provedeme kontrolu funkce zbraně.

Pro efektivní taktický výcvik bezpečnostních a ozbrojených složek s pistolí CZ 75 D COMPACT nabízí Česká zbrojovka adaptér Simmunition (celý závěr má modrou barvu) v ráži 9 mm FX & CQT (Security Blank), umožňující střelbu neškodnými značkovacími barevnými střelami, při zachování ovládní ostrého modelu.⁶⁴

Ergonomie držení zbraně je velmi dobrá, nový tvar spouště umožňuje její hladší a plynulejší chod s nízkým odporem. Jedná se o slušnou zbraň se solidní spolehlivostí při použití nejrůznějších druhů nábojů ráže 9 mm Luger, jak podle civilních norem CIP, tak výkonnějšího vojenského střeliva podle norem NATO/STANAG. Zbraň bez problémů funguje s většinou používaného střeliva, tvar spouště a lučičku vyhovuje i pro střelbu v rukavicích. To vše přispělo k tomu, že tato zbraň v roce 2003 splnila podmínky nutné pro klasifikaci jako pistole NATO a obdržela číselný kód NSN1005-16000-8619. Výroba pistolí započala na podzim roku 2001 a skončila v říjnu 2005. V průběhu výroby v roce 2003 se objevily závady v podobě trhlin u polotovarů rámu, které však Česká zbrojovka odebírala od subdodavatele. Zbrojovka dohlédla na odstranění těchto závad a větší kontrolu kvality dodávaných rámu. Sama navrhla zpřísnění technických podmínek nad rámec smlouvy, a poskytla záruku do konce

---

⁶⁴ Od „padesátky“ k PHANTOMU a DUTY aneb pistole CZ jako služební zbraň, *Střelecká revue*. Praha, 2011, ročník 43, č. 6, s. 42-48.

požadované životnosti rámu, která byla stanovena na 15 tisíc výstřelů (původní záruka byla pouze pětiletá). Počátkem roku 2008 Ministerstvo vnitra ČR konstatovalo, že „dodané pistole jsou úspěšně zařazeny do služby a plní spolehlivě účel, za kterým byly pořízeny; Policie ČR je s jejich vlastnostmi spokojena“.⁶⁵

Dle vyjádření kompetentních pracovníků České zbrojovky takový výrobek jako je pistole CZ 75 D COMPACT (foto viz příloha III) v provedení pro Policii ČR ještě v České zbrojovce vyráběn nebyl.

Zkušenosti získané díky této extrémně náročné zakázce pak zásadním způsobem přispěly k další výrazné modernizaci uherskobrodského sortimentu zbraní. Pistole CZ 75 D COMPACT se stala okamžitě celosvětovým bestsellerem, kromě Policie ČR je dále zakoupila Městská policie hlavního města Prahy. Česká zbrojovka tyto zbraně dodala bezpečnostním a ozbrojeným složkám dalších deseti států a mimořádně dobře se prodávají i na civilním trhu. Poznatky získané při vývoji této zbraně, která splňuje přísnější kritéria, budou postupně zaváděny i u dalších komerčních pistolí.⁶⁶

Prestížní americký časopis GUNS & AMMO nominoval pistoli CZ 75 D COMPACT na zbraň roku 2003 v USA.

5.1 Takticko technická data pistole⁶⁷

- ráže 9 mm Luger
- kapacita zásobníku 14 nábojů
- spoušťový mechanismus SA/DA
- celková délka 184 mm
- výška 128 mm
- šířka 37 mm
- délka hlavně 92,5 mm
- hmotnost s prázdným zásobníkem max. 800 g
- závěr – ocel

---

⁶⁵ DP, Policejní pistole CZ 75 D COMPACT a její varianty, *Střelecká revue*. Praha, 2011, ročník 43, č. 11, s. 10-15.

⁶⁶ Rozhovor s panem Ing. Radkem Hauerlandem, vedoucím konstrukce zbraní České zbrojovky Uherský Brod, ze dne 12.11.2013.

⁶⁷ CZ 75 D COMPACT [online]. [cit. 18.02.2014]. Dostupné z WWW: <http://www.czub.cz/cz/catalog/79-pistole-cz/PC/CZ_75_D_COMPACT.aspx>.

- rám – eloxovaný zušlechtěný hliník
- hlaveň – kovaná
- střenky – pryžové
- mířidla – pevná
- povrchová úprava – černě lakováno
- bezpečnostní prvky – vypouštění kohoutu, bezpečnostní ozub, blokování zápalníku
- začátek výroby 2001

6 SROVNÁNÍ SAMONABÍJECÍ PISTOLE CZ 75 D COMPACT A OPAKOVACÍHO REVOLVERU SMITH & WESSON MODEL 10

Jedná se o naprosto rozdílné služební zbraně, klasický revolver a moderní samonabíjecí pistoli. Přestože obě zbraně dělí od zavedení do výzbroje policejních složek téměř sto let, je revolver Smith & Wesson model 10 stále vyráběn, a část policejních složek ve světě jej stále používá.

Z hlediska evropského pojetí služební policejní zbraně je běžnější zbraní ve výzbroji uniformovaných ozbrojených složek samonabíjecí pistole, při tom každá z porovnávaných zbraní má své výhody i nevýhody. Pistole CZ 75 D COMPACT je zbraň konstrukčně velmi zdařilá, vychází z klasické CZ 75. Má dobrou ergonomii rukojeti, ovládací prvky jsou ve snadném dosahu. Spoušťový mechanismus SA/DA má hladký a příjemný chod, v režimu DA se jeví jako delší. Mezi nevýhody zbraně patří poměrně silný odpor vratné pružiny, kdy slabší jedinci a hlavně ženy mohou mít problém s natahováním závěru. Při větší zátěži zbraně dochází k občasnému prasknutí rozborného čepu, při rozborce v polních podmínkách hrozí i jeho ztráta. Zbraň se při střelbě chová kultivovaně, přesnost je velmi slušná.

Revolver Smith & Wesson model 10 má hladký a plynulý chod spoušťového mechanismu v obou režimech, jak SA, tak DA, zcela jistě k tomu přispívá regulovatelná plochá bicí pružina s proměnným průřezem a přešetěné styčné plochy mechanismu. Vlastní střelba je velmi příjemná i poměrně přesná. Revolverová rukojeť má tu výhodu, že na ní lze měnit střenky z různých materiálů a velikostí, tímto jí lze přizpůsobit individuálně pro ruku střelce. Jednou z výhod revolveru je skutečnost, že jeho obsluha i ovládání je jednoduché a nenáročné.

Revolver má kapacitu válce pouze 6 nábojů, kapacita zásobníku pistole je 14 nábojů, náboje ráže 9 mm Luger jsou výkonnější než náboje 38 Special, což může být výhoda, ale i nevýhoda při střelbě v obydlených oblastech, dopravních prostředcích a podobně. Samonabíjecí pistoli lze velmi rychle nabít při použití druhého zásobníku, což je u revolveru i při použití rychlonabíječe pomalejší. Nabitý revolver je vždy okamžitě připraven ke střelbě, není v něm natažena žádná pružina, u samonabíjecí pistole bude

vždy natažena v nabitém stavu zásobníková pružina, u které může časem dojít k únavě materiálu. Revolver je vzhledem k opakovací funkci velmi spolehlivý, nezáleží na druhu použitého náboje (síla prachové náplně, druh střely). Asi největší výhodou revolveru je možnost, okamžitě pokračovat ve střelbě i po selhání zápalky náboje, a to pouhým stisknutím spouště, čímž se dostane před zápalník další náboj. Revolver postrádá jakoukoli mechanickou pojistku, takže nelze zapomenout odjistit.

Pistole má regulovatelné hledí v rybinové drážce a vyměnitelnou mušku. Hledí i muška revolveru jsou pevné, vlastně by se dalo říci nejpevnější – muška je vyfrézována na hlavni, hledí je vyfrézované v zadní části rámu. Pistole má zvýrazněná mířidla, revolver nikoliv, z pistole se proto lépe míří za ztížených světelných podmínek.

Průměrný střelec střílí ze samonabíjecí pistole rychleji než z revolveru. Střelba z revolveru je jednoduchá i pro méně cvičeného střelce. Při základním čištění zbraně se u revolveru pouze vyklápí válec, nic se ze zbraně nerozebírá. Kdežto samonabíjecí pistole se při čištění rozebírá na několik celků (zásobník, rám, závěr, vratná pružina, vodítko vratné pružiny a rozborný čep).

Samonabíjecí pistole má menší hmotnost, je více plochá, lépe se nosí, v případě náboje v komoře a vzhledem k absenci pojistky, je také okamžitě připravená ke střelbě. Je však více závislá na určitém druhu střeliva, její obsluha je relativně komplikovaná a má menší funkční jistotu. V případě selhaného náboje jsou dvě možnosti, buď znovu promáčknout spoušť a spoléhat na to, že náboj při druhém úderu zápalníku vystřelí, nebo druhou rukou natáhnout závěr do zadní polohy, vyhodit ze zbraně selhaný náboj a zasunout nový. To však v případě zranění jedné ruky, nebo v případě kontaktní střelby při potyčce, může být problém.

Z hlediska odolnosti proti poškození při pádu zbraně na tvrdý podklad, se jeví samonabíjecí pistole jako odolnější (u revolveru je reálné nebezpečí poškození osy válce nebo válce samotného, či jeho uložení).

Obě zbraně jsou dílensky velmi dobře zpracovány, avšak povrchová úprava revolveru působí v porovnání se samonabíjecí pistolí téměř luxusním dojmem.

7 ZBRANĚ A PRÁVO

➤ **Přehled zákonů a vyhlášek o střelných zbraních:**⁶⁸

- Zákon o střelných zbraních a střelivu (předpis č. 119/2002 Sb.)
- Vyhláška Ministerstva vnitra o provedení některých ustanovení zákona o zbraních (předpis č. 384/2002 Sb.)
- Nařízení vlády o zkušebním řádu zkoušky odborné způsobilosti žadatele o vydání zbrojního průkazu skupiny A až E (předpis č. 315/2011 Sb.)
- Vyhláška Ministerstva zdravotnictví o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice (předpis č. 493/2002 Sb.)
- Trestní zákoník (předpis č. 40/2009 Sb.)
- Zákon o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů (předpis č. 156/2000 Sb.)
- Nařízení vlády o technických požadavcích pro zabezpečení přechovávaných zbraní nebo střeliva a o podmínkách skladování, přechovávání a zacházení s černým loveckým prachem, bezdýmným prachem a zápalkami (předpis č. 338/2002 Sb.)
- Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu, kterou se stanoví postup Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva při zařazování typu zbraně nebo střeliva do kategorie (předpis č. 369/2002 Sb.)
- Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu o dovoleném výrobním provedení plynové zbraně, expanzní zbraně a střeliva (předpis č. 370/2002 Sb.)
- Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu o znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů (předpis č. 371/2002 Sb.)

7.1 Použití zbraně

Použití zbraně je upraveno v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a dále také v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

---

⁶⁸ *Legislativa* [online]. [cit. 03.03.2014]. Dostupné z WWW: <<http://zbrankvalitne.cz/legislativa/>>.

7.1.1 Nutná obrana⁶⁹

Podle ustanovení § 29 trestního zákoníku se za nutnou obranu považuje čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající **útok** na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Patří mezi tzv. **okolnosti vylučující protiprávnost**, tzn. skutek, který by byl za normálních okolností posuzován jako trestný čin a ten, kdo takový skutek spáchá, by byl potrestán, je za splnění určitých podmínek beztrestný.

➤ **Podmínky nutné obrany:**

1. útok ohrožuje společenské vztahy a zájmy chráněné trestním zákoníkem – život, zdraví, majetek
2. útok přímo hrozí nebo trvá (nutná obrana není přípustná proti připravovanému útoku, který ještě bezprostředně nehrozí)
3. přiměřenost obrany - "zjevně" - očividně hrubý nepoměr ke způsobu útoku – na první pohled je jasné, že obrana k odvrácení útoku nebyla potřebná v takové intenzitě

➤ **Vybočení (exces) z podmínek nutné obrany:**

- obrana byla zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku
- obrana nebyla s útokem současná (útok ještě nehrozil nebo byl již ukončen)
- byl odvrácen neexistující (domnělý) útok

7.1.2 Krajní nouze⁷⁰

Podle ustanovení § 28 trestního zákoníku se za nutnou obranu považuje čin jinak trestný, kterým někdo odvrací **nebezpečí** přímo hrozící zájmu chráněnému tímto zákonem, není trestným činem.

➤ **Podmínky krajní nouze:**

1. odvrací se nebezpečí
2. nebezpečí hrozí přímo, tj. bezprostředně
3. nebezpečí nelze za daných okolností odvrátit jinak

---

⁶⁹ *Nutná obrana* [online]. [cit. 05.03.2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.muvglock.com/nutna-obrana.html>>.

⁷⁰ *Krajní nouze* [online]. [cit. 06.03.2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.muvglock.com/krajni-nouze.html>>.

4. způsobený následek nesmí být zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil
5. ten, komu nebezpečí hrozí, nemá povinnost ho snášet

7.1.3 Oprávněné použití zbraně

Podle ustanovení § 32 trestního zákoníku trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem.⁷¹

7.1.4 Oprávněné použití zbraně dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky⁷²

Dle § 51 je policista oprávněn použit při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen.

Mezi donucovací prostředky dle § 52 patří úder střelnou zbraní, hrozba namířenou střelnou zbraní a varovný výstřel.

Použití zbraně dle § 56 zní:

„(1) Policista je oprávněn použít zbraň

a) v nutné obraně nebo v krajní nouzi,

b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,

c) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,

d) nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku,

e) aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt anebo prostor,

f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví,

---

⁷¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 359. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5405>>.

⁷² ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4098-4100. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5332>>.

g) jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby, nebo

h) ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.

(2) Použití zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) je přípustné pouze za podmínky, že užití donucovacího prostředku by bylo zřejmě neúčinné.

(3) Před použitím zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až e) je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví policisty nebo jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

(4) Při použití zbraně je policista povinen dbát nutné opatrnosti, zejména neohrozit život jiných osob a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.

(5) Zbraní podle této hlavy se rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.“

7.2 Zákon o zbraních⁷³

Současný zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu mimo jiné upravuje podmínky pro nabývání vlastnictví, držení, nošení a používání zbraní nebo střeliva, práva a povinnosti držitelů zbraní nebo střeliva.

7.2.1 Držení zbraně a střeliva

Pro účely zákona o zbraních se dle § 2 rozumí:

- a) držením zbraně nebo střeliva mít
  1. zbraň nebo střelivo uvnitř bytových nebo provozních prostor nebo uvnitř zřetelně ohraničených nemovitostí se souhlasem vlastníka nebo nájemce uvedených prostor nebo nemovitostí,

---

⁷³ ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 52, s. 3038. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3871>>.

2. zbraň nenabitou náboji v zásobníku, nábojové schránce, nábojové komoře hlavně nebo nábojových komorách válce revolveru a uloženou v uzavřeném obalu za účelem jejího přemístění z místa na místo,
- b) nošením zbraně nebo střeliva mít zbraň nebo střelivo u sebe, s výjimkou případů uvedených v písmenu a)

7.2.2 Zbrojní průkazy a jejich skupiny⁷⁴

Zbrojní průkaz je doklad, který opravňuje fyzické osoby k nabývání vlastnictví a držení či nošení zbraní (v rozsahu skupin zbrojního průkazu). Pro získání zbrojního průkazu musí žadatelé splnit určité zákonem dané podmínky. Platnost zbrojního průkazu je 5 let.

➤ **Skupiny zbrojních průkazů (dle § 16 zákona o zbraních):**

- skupina A – ke sběratelským účelům
- skupina B – ke sportovním účelům
- skupina C – k loveckým účelům
- skupina D – k výkonu zaměstnání nebo povolání
- skupina E – k ochraně života, zdraví nebo majetku
- skupina F – k provádění pyrotechnického průzkumu

➤ **Podmínky pro získání zbrojního průkazu:⁷⁵**

Zákon o zbraních jasně předepisuje podmínky pro získání zbrojního průkazu. Jsou to zejména požadavky na dosažený minimální věk, trestní bezúhonnost, spolehlivost a zdravotní a odbornou způsobilost.

7.3 Zabezpečení zbraní a střeliva

Zabezpečení zbraní a střeliva upravuje § 58 zákona o zbraních, a dále také Nařízení vlády č. 338/2002 Sb., o technických požadavcích pro zabezpečení přechovávaných zbraní nebo střeliva a o podmínkách skladování, přechovávání a zacházení s černým loveckým prachem, bezdýmným prachem a zápalkami.⁷⁶

---

⁷⁴ *Zbrojní průkaz* [online]. [cit. 07.03.2014]. Dostupné z WWW: <<http://zbrankvalitne.cz/zbrojni-prukaz/>>.

⁷⁵ *Podmínky pro získání* [online]. [cit. 07.03.2014]. Dostupné z WWW: <<http://zbrankvalitne.cz/zbrojni-prukaz/podminky-pro-ziskani/>>.

⁷⁶ *Legislativa* [online]. [cit. 03.03.2014]. Dostupné z WWW: <<http://zbrankvalitne.cz/legislativa/>>.

7.4 Zabezpečení, přidělování a nošení zbraní v Policii České republiky

7.4.1 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 156/2008⁷⁷

Tento pokyn upravuje postup při řízení, organizaci a výkonu činností souvisejících se zabezpečením služebních střelných zbraní, střeliva a munice proti jejich zneužití, ztrátám a odcizení, a při jejich přidělování a nošení v Policii České republiky.

Zbraní osobního vyzbrojení se pro účely tohoto pokynu rozumí krátká zbraň jednotlivce (pistole, revolver), její převzetí potvrzuje příslušník policie podpisem v zápůjčkovém listu.

Za organizaci zabezpečení odpovídá vedoucí zaměstnanec policie, služební funkcionář nebo jím určený vedoucí policista.

Policista, kterému byla přidělena zbraň, odpovídá za její řádné uložení, zabezpečení a průběžnou kontrolu, není-li stanoveno jinak.

Zbraň se ukládá nenabitá, s funkčními mechanismy v nenapjaté poloze a zajištěná, jestliže to její konstrukce umožňuje, odděleně od střeliva, výjimkou je přidělený palební průměr.

Policista, jenž nosí zbraň osobního vyzbrojení v mimopracovní době, zajistí vhodné uložení a zabezpečení zbraně a střeliva proti zneužití, ztrátě a odcizení.

Kontrolní orgány provádí fyzickou kontrolu skladů v rozsahu a termínech stanovených vedoucím zaměstnancem policie.

7.4.2 Nařízení Ministerstva vnitra č. 12/1994

Tímto nařízením se upravují zásady řízení, organizace, a zajištění jednotného postupu všech útvarů bezpečnostního úseku Ministerstva vnitra, útvarů řízených Ministerstvem vnitra, zařízení Ministerstva vnitra a útvarů Policie České republiky při zabezpečení služebních zbraní a munice proti ztrátám, odcizení a zneužití.⁷⁸

---

⁷⁷ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 156/2008, o zabezpečení, přidělování a nošení služebních zbraní, střeliva a munice v Policii České republiky, Praha, 2008, 12 s.

⁷⁸ ČESKO. Nařízení Ministerstva vnitra č. 12/1994, k zabezpečení služebních střelných zbraní a munice proti ztrátám, odcizení a zneužití v objektech Ministerstva vnitra a Policii České republiky, Praha, 1994, 6 s.

8 DOTAZNÍKOVÝ PRŮZKUM A ŘÍZENÉ ROZHOVORY

8.1 Příprava, realizace a cíl výzkumu

Pro sběr dat byla použita metoda dotazníkového průzkumu pomocí anonymního dotazníku (viz příloha I). Respondenti byli požádáni o vyplnění anonymního dotazníku a dále jim byl přiblížen cíl průzkumu. Dotazníky byly předávány respondentům pouze mnou a po jejich vyplnění byly mé osobě předány zpět.

První část dotazníku se zaměřuje na statistické otázky. Druhá část dotazníku obsahuje celkem 18 otázek, které zjišťují, zda jsou respondenti příslušníky Policie České republiky nebo zda vlastní zbrojní průkaz. Dále jsou zjišťovány znalosti a zkušenosti s krátkými palnými zbraněmi, střelivem, použitím zbraně a ochranou osob.

Cílem průzkumu je především zjistit, jaký typ zbraně, a z jakých důvodů, by si dotazované osoby vybraly pro ochranu života, zdraví a majetku nebo pro výkon služby u bezpečnostního sboru, a zda respondenti mají osobní zkušenost s použitím palné zbraně v nutné obraně nebo krajní nouzi, při ochraně života, zdraví a majetku nebo dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Respondentům, kteří budou mít zkušenosti s uvedeným použitím zbraně, bych rád položil několik doplňujících otázek v řízených rozhovorech.

8.1.1 Popis vzorku respondentů

Dotazovanými respondenty byli příslušníci Policie České republiky a držitelé zbrojních průkazů starší 18 let z regionu Karlovy Vary, kdy náhodně vybraní byli požádáni o vyplnění anonymního dotazníku. **Celkem bylo vyhodnoceno 42 dotazníků**, dotazníky byly odevzdány a řádně vyplněny 25 příslušníky policie, 15 držiteli zbrojních průkazů, kteří nejsou příslušníky policie a 2 příslušníky jiných ozbrojených sborů.

Tab. 1: Početní rozdělení dotazovaných respondentů podle pohlaví a věku

Pohlaví	18-25 let	26-35 let	36-45 let	46-55 let	56 a více	Celkem	v %
Muž	3	17	2	5	6	33	79%
Žena	0	3	3	3	0	9	21%
Celkem	3	20	5	8	6	42	100 %

Celkový počet respondentů byl 42, z toho bylo **79 % mužů a 21 % žen** ve věku 18 let až 56 a více let. Nejvíce respondentů (**20 = 48 %**) bylo ve věku **26–35 let**.

Tab. 2: Početní rozdělení dotazovaných respondentů dle vzdělání

Vzdělání	Muž	Žena	Celkem
Základní	0	0	0
Vyučen(a)	4	1	5
Střední s maturitou	20	6	26
Vyšší odborné	2	1	3
Vysokoškolské	7	1	8
Celkem	33	9	42
v %	79 %	21 %	100%

Více než polovina respondentů (**26 = 62 %**) měla střední vzdělání s maturitou.

8.2 Výsledky průzkumu

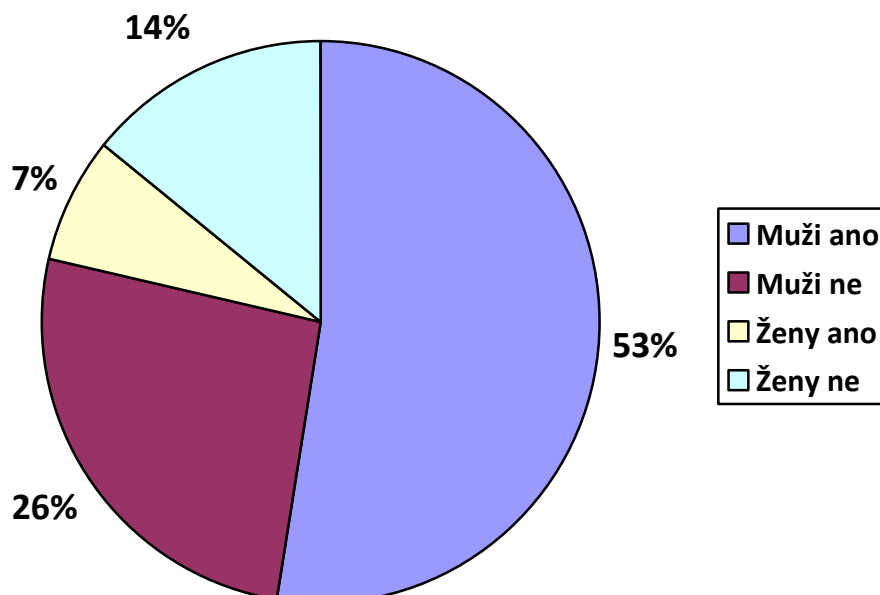
8.2.1 Rozbor jednotlivých otázek v dotazníku

Otázka č. 1: Jste příslušníkem Policie České republiky?

Tab. 3: Odpovědi na otázku č. 1 početní rozdělení

Pohlaví	Muž	Žena	Celkem
Ano	22	3	25
Ne	11	6	17
Celkem	33	9	42

Graf 1: Odpovědi na otázku č. 1 v %

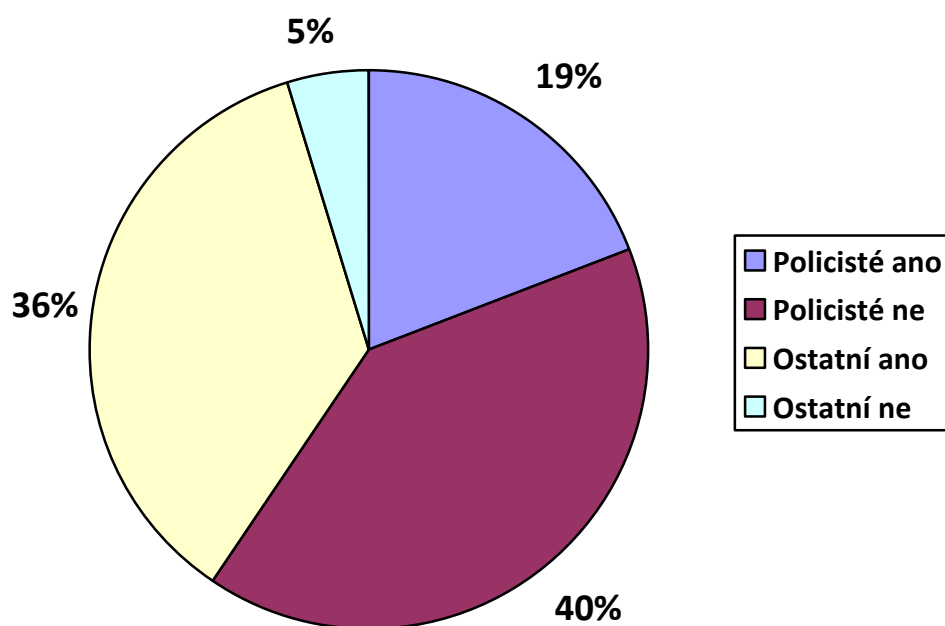
Z výsledku je zřejmé, že 60 % respondentů (25) tvořili příslušníci Policie České republiky a 40 % ostatní respondenti (17).

Otázka č. 2: Vlastníte zbrojní průkaz?

Tab. 4: Odpovědi na otázku č. 2 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Ano	8	15	23
Ne	17	2	19
Celkem	25	17	42

Graf 2: Odpovědi na otázku č. 2 v %

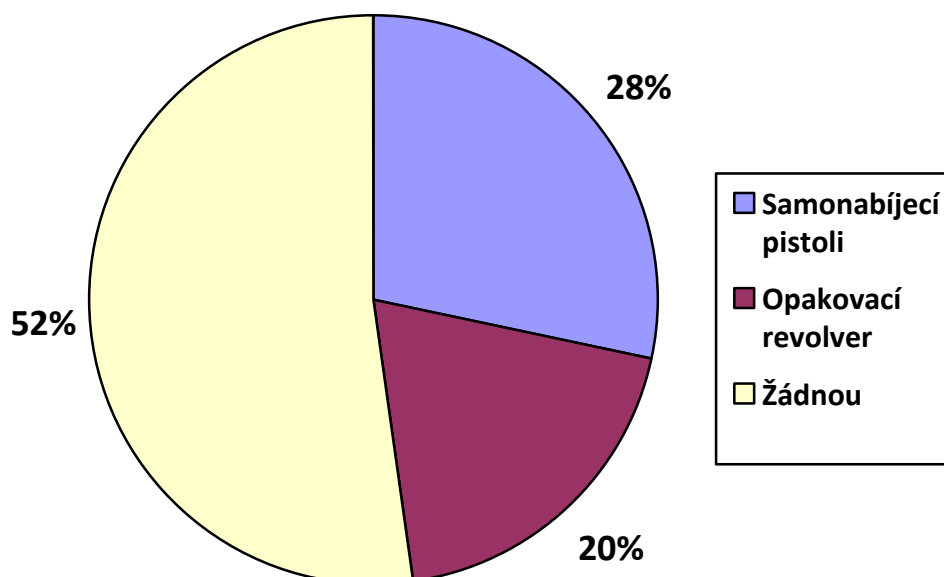
Z 25 policistů pouze 8 vlastní zbrojní průkaz (32 %). Z ostatních respondentů vlastní zbrojní průkaz 15 z nich (88 %). Z celkového počtu 42 respondentů vlastní zbrojní průkaz 23 respondentů (55 %).

Otázka č. 3: Jakou vlastníte svou soukromou krátkou palnou zbraň?

Tab. 5: Odpovědi na otázku č. 3 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Samonabíjecí pistoli	4	9	13
Opakovací revolver	1	8	9
Žádnou	21	3	24
Celkem	26	20	46

Graf 3: Odpovědi na otázku č. 3 v %

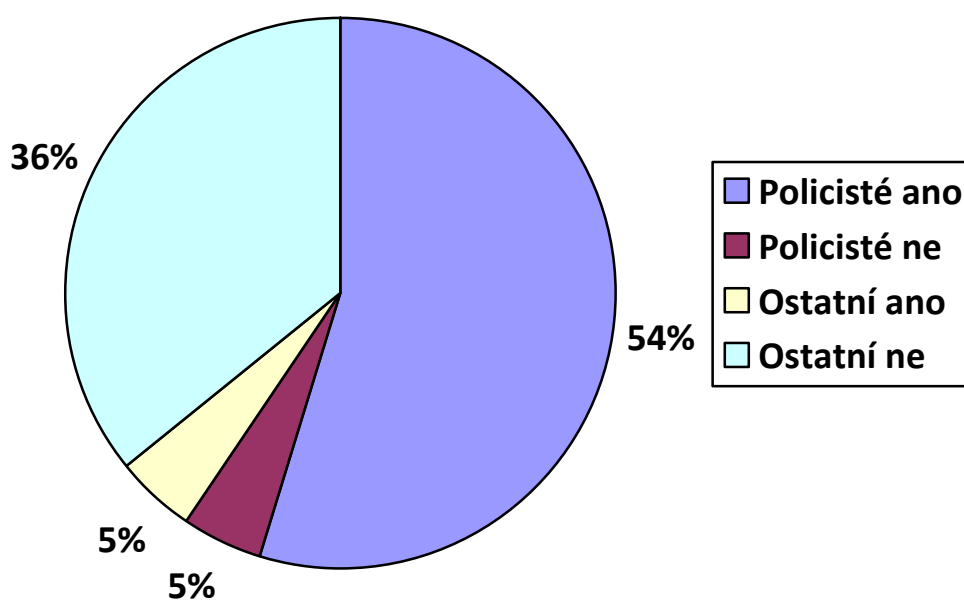
Z tabulky a grafu vyplývá, že jeden z policistů vlastní jako svou soukromou zbraň samonabíjecí pistoli i opakovací revolver, tři z ostatních respondentů vlastní jako svou soukromou zbraň samonabíjecí pistoli a zároveň i opakovací revolver. Přestože 8 policistů vlastní zbrojní průkaz, tak 4 z nich (50 %) žádnou krátkou palnou zbraň nevlastní. Mezi ostatními 15 respondenty, kteří vlastní zbrojní průkaz je pouze jeden (7 %), který nevlastní žádnou krátkou palnou zbraň.

Otázka č. 4: Používáte při výkonu svého zaměstnání krátkou palnou zbraň?

Tab. 6: Odpovědi na otázku č. 4 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Ano	23	2	25
Ne	2	15	17
Celkem	25	17	42

Graf 4: Odpovědi na otázku č. 4 v %

Z 25 dotazovaných policistů jich 23 (92 %) používá krátkou palnou zbraň při výkonu služby. Ze 17 ostatních respondentů pouze dva (12 %) používají při výkonu svého zaměstnání krátkou palnou zbraň a zároveň nejsou držiteli zbrojních průkazů, jedná se tudíž o příslušníky jiných ozbrojených sborů.

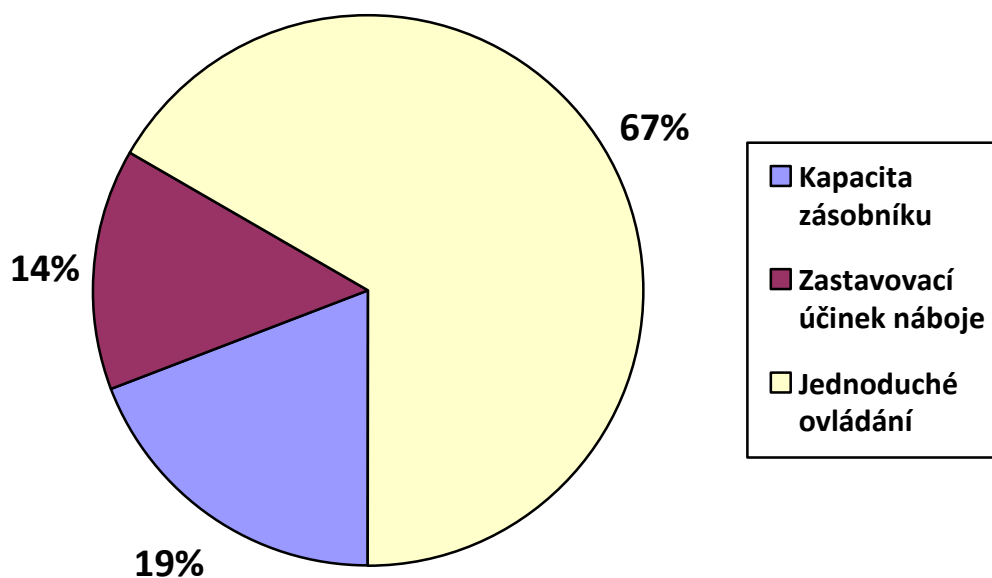

Otázka č. 5: Co je pro Vás při výběru zbraně nejdůležitější?

Tab. 7: Odpovědi na otázku č. 5 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Kapacita zásobníku	3	5	8
Zastavovací účinek náboje	5	1	6
Jednoduché ovládání	17	11	28
Celkem	25	17	42

Graf 5: Odpovědi na otázku č. 5 v %

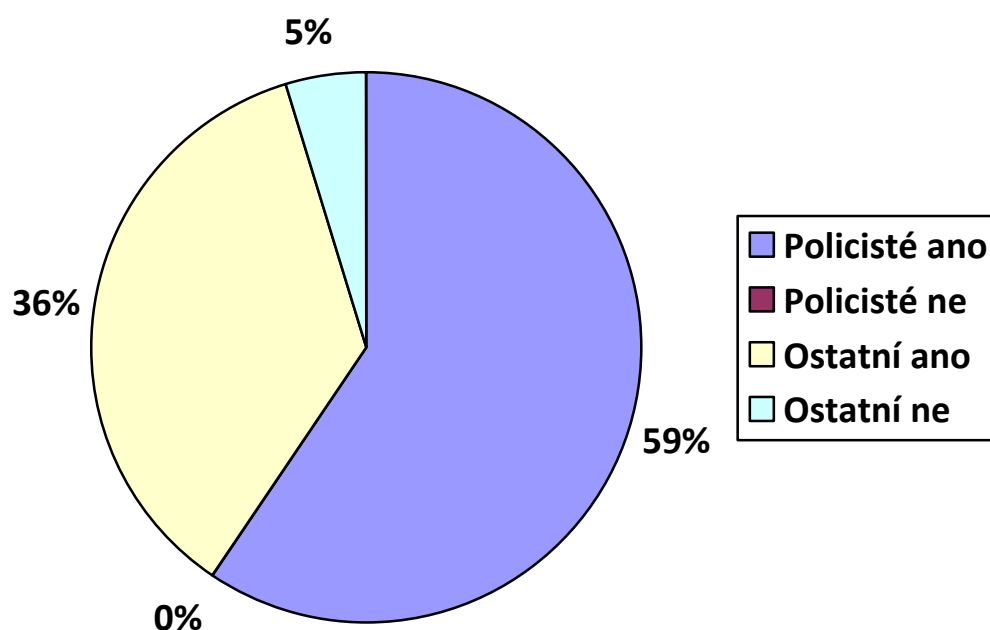
Z výsledků je zřejmé, že pro respondenty je při výběru zbraně nejdůležitější jednoduché ovládání, celkem pro 28 respondentů (67 %). Mezi policisty pro 17 respondentů (68 %) a mezi ostatními pro 11 respondentů (65 %).

Otázka č. 6: Máte zkušenosti se střelbou ze samonabíjecí pistole?

Tab. 8: Odpovědi na otázku č. 6 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Ano	25	15	40
Ne	0	2	2
Celkem	25	17	42

Graf 6: Odpovědi na otázku č. 6 v %

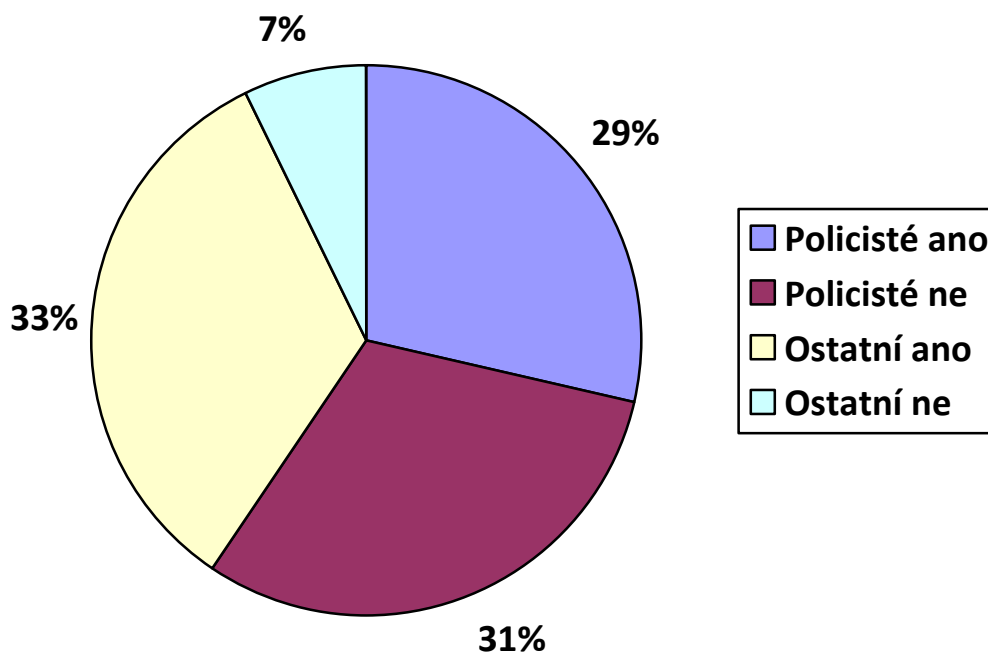
Celkem 40 respondentů (95 %) má zkušenosti se střelbou ze samonabíjecí pistole. Mezi policisty má zkušenosti všech 25 dotazovaných (100 %). Mezi ostatními respondenty pouze 2 (12 %) nemají žádné zkušenosti se střelbou ze samonabíjecí pistole.

Otázka č. 7: Máte zkušenosti se střelbou z opakovacího revolveru?

Tab. 9: Odpovědi na otázku č. 7 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Ano	12	14	26
Ne	13	3	16
Celkem	25	17	42

Graf 7: Odpovědi na otázku č. 7 v %

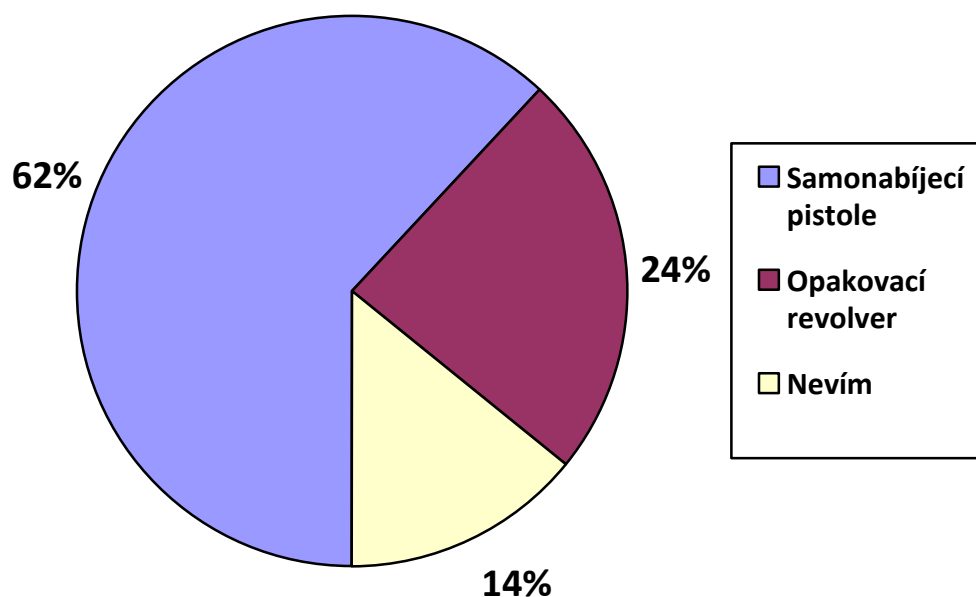
Celkem 26 respondentů (62 %) má zkušenosti se střelbou z opakovacího revolveru. Mezi policisty má zkušenosti pouze 12 dotazovaných (48 %). Mezi ostatními respondenty nemají žádné zkušenosti se střelbou z opakovacího revolveru pouze 3 respondenti (18 %).

Otázka č. 8: Ze které zbraně se Vám střílí lépe?

Tab. 10: Odpovědi na otázku č. 8 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Samonabíjecí pistole	17	9	26
Opakovací revolver	2	8	10
Nevím	6	0	6
Celkem	25	17	42

Graf 8: Odpovědi na otázku č. 8 v %

Celkem 26 dotazovaným (62 %) se lépe střílí ze samonabíjecí pistole, kdy mezi policisty je to 17 dotazovaných (68 %) a mezi ostatními respondenty 9 (53 %).

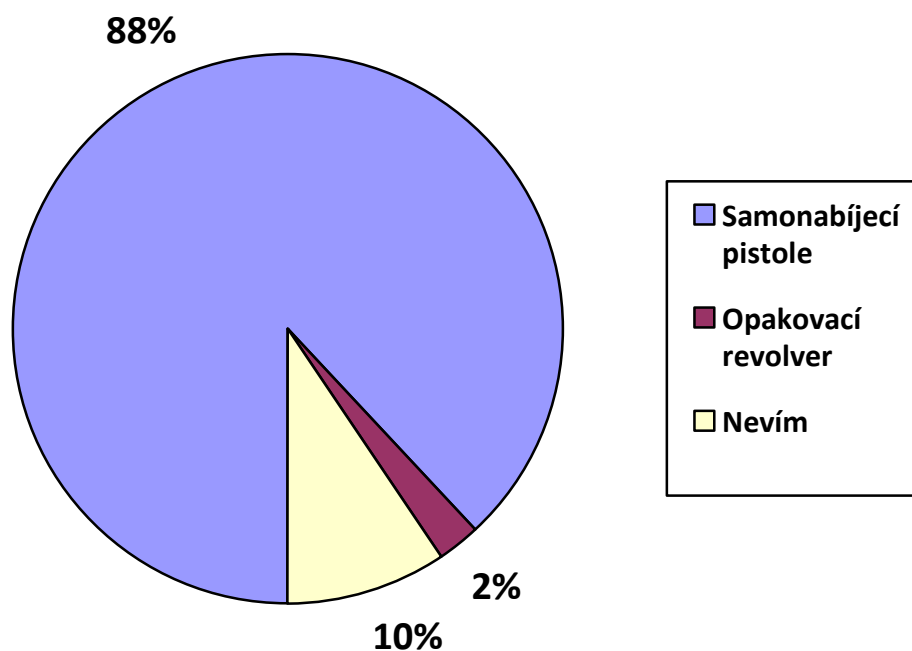
Otázka č. 9: Zpravidla vyšší kapacitu zásobníku má?

Správná odpověď je a) samonabíjecí pistole

Tab. 11: Odpovědi na otázku č. 9 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Samonabíjecí pistole	23	14	37
Opakovací revolver	1	0	1
Nevím	1	3	4
Celkem	25	17	42

Graf 9: Odpovědi na otázku č. 9 v %

Správně odpovědělo celkem 37 respondentů (88 %), z toho 23 policistů (92 %) a 14 ostatních respondentů (82 %). Je zřejmé, že tato otázka byla pro většinu respondentů velmi jednoduchá.

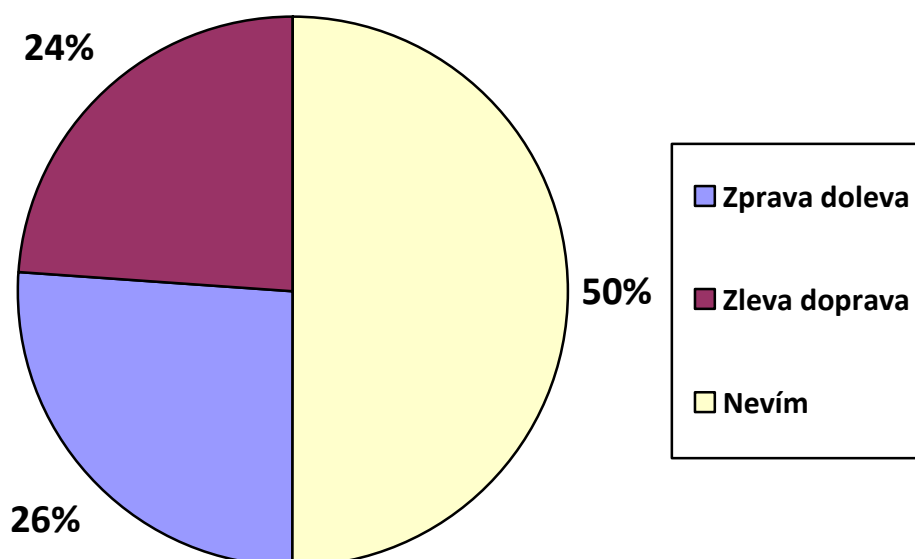
Otázka č. 10: Válec klasických revolverů Smith & Wesson se při střelbě točí?

Správná odpověď je a) zprava doleva

Tab. 12: Odpovědi na otázku č. 10 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Zprava doleva	8	3	11
Zleva doprava	5	5	10
Nevím	12	9	21
Celkem	25	17	42

Graf 10: Odpovědi na otázku č. 10 v %

Správně odpovědělo pouze 11 respondentů (26 %), z toho 8 policistů (32 %) a 3 ostatní respondenti (18 %). Tato otázka byla pro většinu respondentů těžká, o čemž svědčí pouze 26 % správných odpovědí. Rovných 50 % respondentů odpovědělo, že neví správnou odpověď.

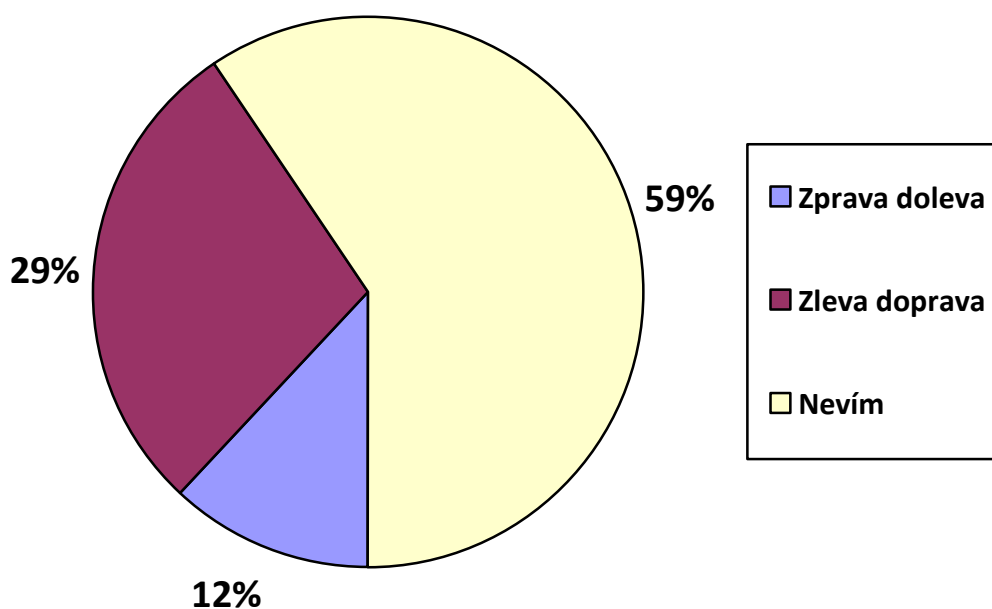
Otázka č. 11: Válec většiny revolverů Colt se při střelbě točí?

Správná odpověď je a) zleva doprava

Tab. 13: Odpovědi na otázku č. 11 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Zprava doleva	2	3	5
Zleva doprava	7	5	12
Nevím	16	9	25
Celkem	25	17	42

Graf 11: Odpovědi na otázku č. 11 v %

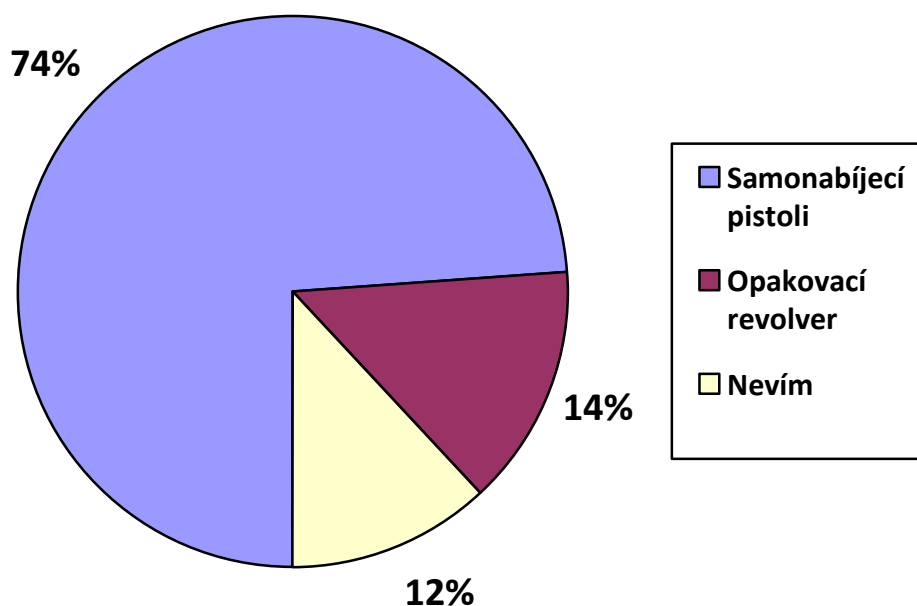
Správně odpovědělo pouze 12 respondentů (29 %), z toho 7 policistů (28 %) a 5 ostatních respondentů (29 %). Tato otázka byla pro většinu respondentů těžká, stejně jako předchozí otázka se stejným zaměřením, o čemž svědčí pouze 29 % správných odpovědí. Celkem 59 % respondentů odpovědělo, že neví správnou odpověď.

Otázka č. 12: Pro výkon zaměstnání u bezpečnostního sboru byste si vybral(a)?

Tab. 14: Odpovědi na otázku č. 12 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Samonabíjecí pistoli	24	7	31
Opakovací revolver	1	5	6
Nevím	0	5	5
Celkem	25	17	42

Graf 12: Odpovědi na otázku č. 12 v %

Celkem 31 dotazovaným (74 %) by si pro výkon zaměstnání u bezpečnostního sboru vybralo samonabíjecí pistoli, kdy mezi policisty je to 24 dotazovaných (96 %) a mezi ostatními respondenty 7 (41 %). Z tohoto je zřejmé, že 96 % policistů je se samonabíjecí pistolí pro výkon svého zaměstnání spokojeno a nevyměnili by ji za opakovací revolver.

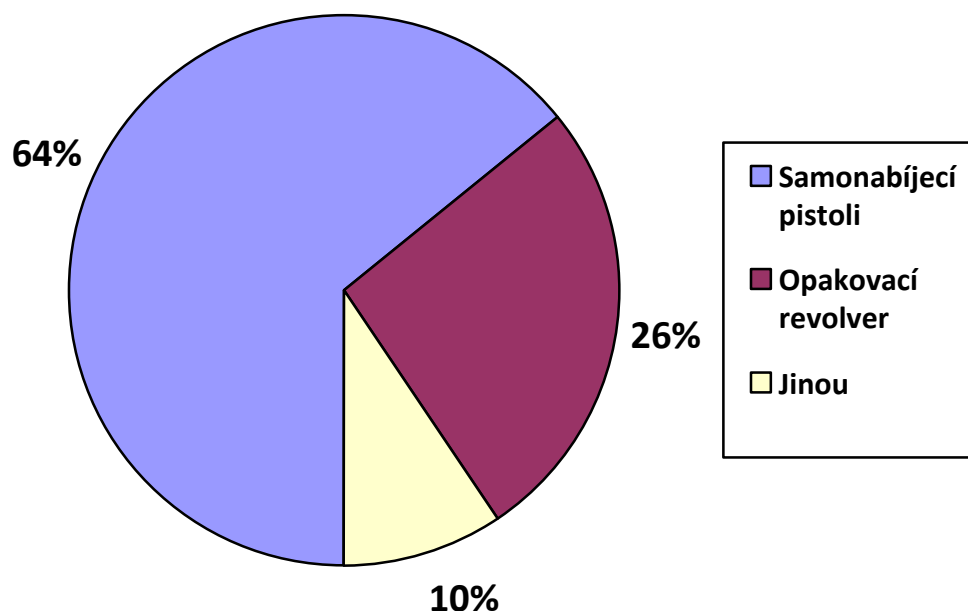

Otázka č. 13: Jakou zbraň byste si vybral(a) pro ochranu svého života, zdraví a majetku?

Tab. 15: Odpovědi na otázku č. 13 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Samonabíjecí pistoli	20	7	27
Opakovací revolver	3	8	11
Jinou	2	2	4
Celkem	25	17	42

Graf 13: Odpovědi na otázku č. 13 v %

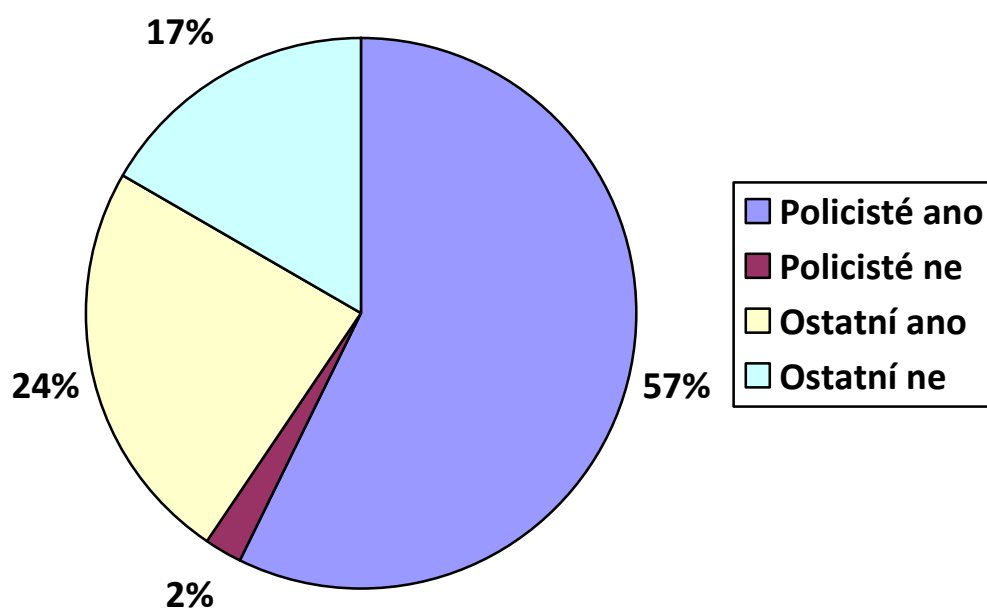
V této otázce se potvrzuje vysoká oblíbenost samonabíjecí pistole mezi policisty, kdy 20 dotazovaných policistů (80 %) by i pro ochranu svého života, zdraví a majetku upřednostnilo samonabíjecí pistoli před revolverem, pro který se rozhodli pouze 3 policisté (12 %). Mezi ostatními respondenty je rozhodnutí poměrně vyrovnané, kdy 7 respondentů (41 %) zvolilo samonabíjecí pistoli a 8 (47 %) opakovací revolver. Ze všech respondentů by pouze 4 (10 %) zvolili zbraň jinou a to 3krát brokovnici a 1krát kulomet.

Otázka č. 14: Trénujete na střelnici střelbu s krátkou palnou zbraní alespoň 6krát ročně?

Tab. 16: Odpovědi na otázku č. 14 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Ano	24	10	34
Ne	1	7	8
Celkem	25	17	42

Graf 14: Odpovědi na otázku č. 14 v %

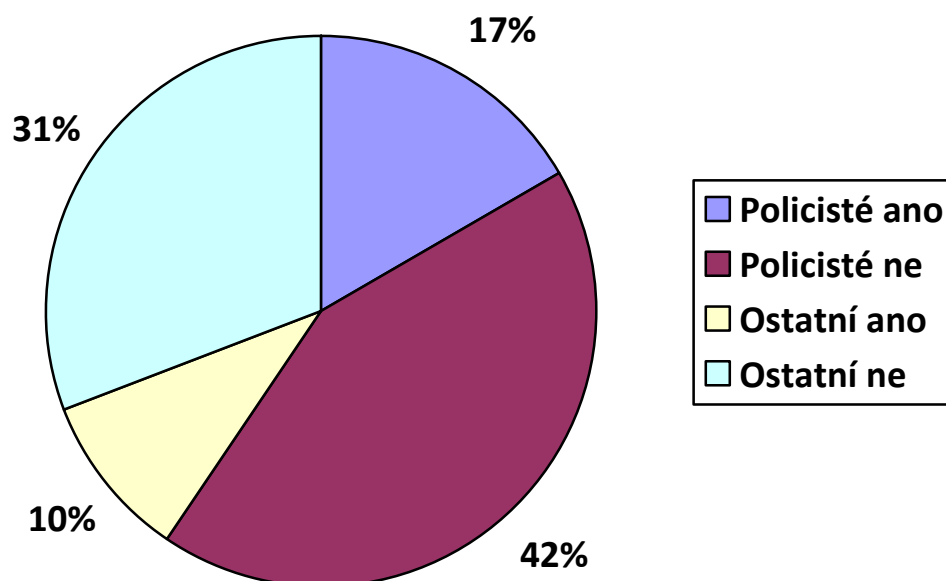
Pravidelný trénink střelby má 24 dotazovaných policistů (96 %) a 10 ostatních respondentů (59 %), z celkové počtu dotazovaných je to tedy 34 respondentů (81 %).

Otázka č. 15: Nosíte krátkou palnou zbraň při sobě pravidelně?

Tab. 17: Odpovědi na otázku č. 15 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Ano	7	4	11
Ne	18	13	31
Celkem	25	17	42

Graf 15: Odpovědi na otázku č. 15 v %

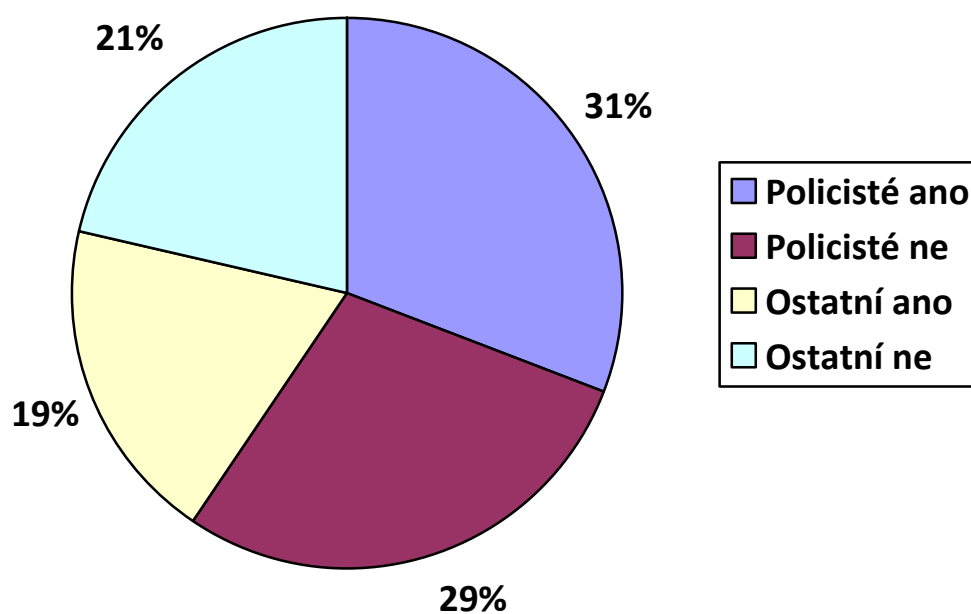
Z celkového počtu dotazovaných při sobě nosí krátkou palnou zbraň pravidelně pouze 11 respondentů (27 %), celkem 31 respondentů (73 %) při sobě pravidelně krátkou střelnou zbraň nenesí.

Otázka č. 16: Nosíte krátkou palnou zbraň při sobě nepravidelně?

Tab. 18: Odpovědi na otázku č. 16 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Ano	13	8	21
Ne	12	9	21
Celkem	25	17	42

Graf 16: Odpovědi na otázku č. 16 v %

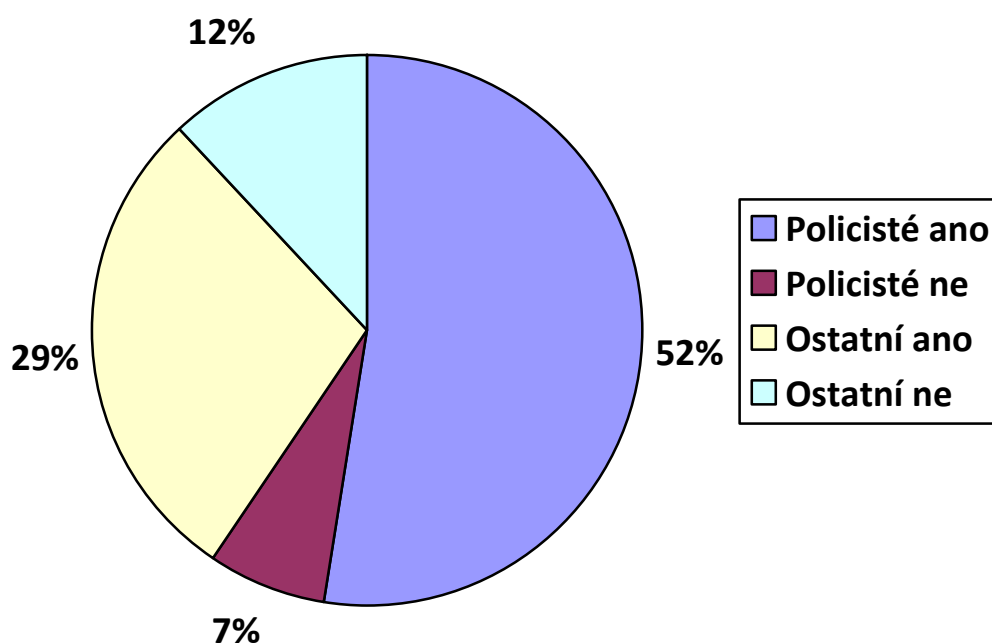
Polovina 50 % dotazovaných (21) při sobě nosí krátkou palnou zbraň nepravidelně a stejný počet 21 respondentů (50 %) při sobě pravidelně krátkou střelnou zbraň nenosí.

Otázka č. 17: Jste si naprosto jistí, že jste schopni použít krátkou palnou zbraň na ochranu života, zdraví a majetku?

Tab. 19: Odpovědi na otázku č. 17 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Ano	22	12	34
Ne	3	5	8
Celkem	25	17	42

Graf 17: Odpovědi na otázku č. 17 v %

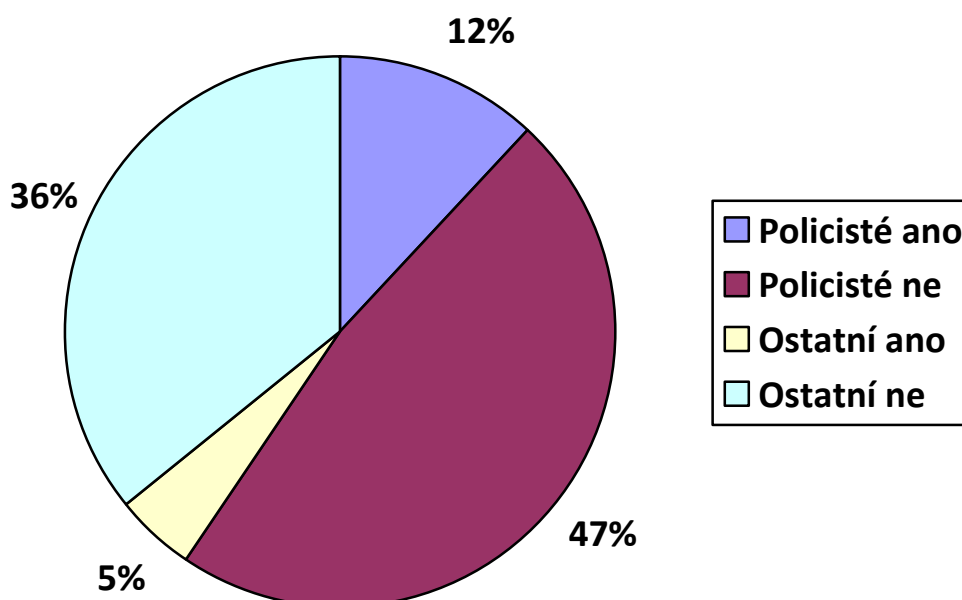
Z celkového počtu dotazovaných si je 34 respondentů (81 %) naprosto jistých, že jsou schopni použít krátkou palnou zbraň na ochranu života, zdraví a majetku. Zajímavostí je, že mezi 25 dotazovanými policisty, si 3 policisté (12 %) nejsou jisti, zda jsou schopni použít krátkou palnou zbraň na ochranu života, zdraví a majetku.

Otázka č. 18: Máte vlastní zkušenost s použitím zbraně v nutné obraně nebo krajní nouzi, při ochraně života, zdraví a majetku nebo dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky?

Tab. 20: Odpovědi na otázku č. 18 početní rozdělení

Respondenti	Policisté	Ostatní	Celkem
Ano	5	2	7
Ne	20	15	35
Celkem	25	17	42

Graf 18: Odpovědi na otázku č. 18 v %

Osobní zkušenost s použitím zbraně v uvedených případech má 7 respondentů (17 %) z celkového počtu 42. Mezi 25 policisty má zkušenost 5 policistů (20 %), ze 17 ostatních respondentů mají vlastní zkušenost pouze 2 respondenti (12 %).

Zdroj: „vlastní výpočty“

8.3 Vyhodnocení průzkumu

Z výsledků provedeného anonymního dotazníkového průzkumu lze konstatovat, že **všichni respondenti (42) mají zkušenost se střelbou z krátké palné zbraně**. Z revolveru nikdy nestřílelo celkem 16 respondentů, z toho 13 policistů, kteří mají spíše zkušenosti se samonabíjecí pistolí. Z pistole nikdy nestříleli pouze 2 respondenti. **Většině respondentů (26) se také ze samonabíjecí pistole střílí lépe než z revolveru**, ten upřednostnilo pouze 10 dotazovaných, zbývajících 6 respondentů odpovědělo, že neví, ze které zbraně se jim střílí lépe.

Při výběru zbraně je pro většinu dotazovaných (28) nejdůležitější jednoduché ovládání, které upřednostňují před kapacitou zásobníku (8) a zastavovacím účinkem náboje (6).

Celkem **34 respondentů pravidelně střelbu také trénuje**, většina (31) však při sobě pravidelně zbraň nenosí, ale alespoň nepravidelně u sebe nosí zbraň rovná polovina dotazovaných (21).

V otázkách spojených se znalostmi o zbraních, celkem 37 dotazovaných správně odpovědělo, že větší kapacitu zásobníku má zpravidla samonabíjecí pistole. U dalších dvou otázek už byla úspěšnost horší, kdy v otázce na revolvery Smith & Wesson odpovědělo správně pouze 11 respondentů, a v otázce na revolvery Colt, odpovědělo správně 12 respondentů.

Zajímavostí je, že v otázkách k přímému použití zbraně si celkem 8 respondentů nebylo naprosto jistých, zda by skutečně byli schopni palnou zbraň použít při ochraně života, zdraví a majetku. Mezi těmito byli i 3 policisté, kteří by měli být na použití zbraně vycvičeni a připraveni. Celkem **7 dotazovaných již také mělo vlastní zkušenost s uvedeným použitím zbraně**.

Dotazníkový průzkum ukázal **dominantní pozici samonabíjecí pistole pro použití u bezpečnostního sboru oproti revolveru**, kdy poměr byl **74 % : 14 %**. V případě použití **pro ochranu svého života, zdraví a majetku se pozice revolveru lehce zlepšila**, kdy poměr byl **64% : 26 %**, opět ve prospěch samonabíjecí pistole.

8.4 Řízené rozhovory

Pro anonymní řízené rozhovory jsem oslovil celkem sedm respondentů, kteří uvedli, že mají vlastní zkušenost s použitím zbraně v uvedených případech. Pouze dva respondenti s řízenými rozhovory souhlasili, ostatní uvedli, že o svých zkušenostech nechtějí blíže mluvit. Celkem jsem respondentům položil sedm doplňujících otázek.

Otázka č. 1: Dle jakého zákona jste zbraň použil?

Respondent I: podle § 52 písm. o), § 56 odst. 1 písm. h) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Respondent II: podle § 52 písm. o), § 56 odst. 1 písm. f) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Otázka č. 2: Můžete krátce popsat Vaši zkušenost s použitím zbraně?

Respondent I: Při výkonu služby jsme s kolegou pronásledovali pachatele trestného činu, který před námi ujížděl ve vozidle. Následně s vozidlem zajel na soukromý pozemek u svého domu, z vozidla vyběhl a schoval se ve výběhu pro svého psa. S kolegou jsme šli pro muže do výběhu, kdy tento proti nám začal posílat svého psa. Jednalo se o německého ovčáka, který na mne po povelch majitele zaútočil, zakousl se mi do nohavice a následně do vrchní části služební obuvi, z tohoto důvodu jsem vystřelil varovný výstřel do bezpečného prostoru vedle psa. Pes zůstal i nadále zakousnutý. Proto jsem byl nucen vystřelit přímo na psa, kdy po výstřelu pes zakňučel, pustil mě a lehnul si na zem. Následně jsme dokončili zadržení pachatele. Pes utrpěl čistý průstřel krku a po ošetření celou událost přežil.

Respondent II: Při výkonu služby jsme pronásledovali odcizené vozidlo, které jelo bezohlednou jízdou. Řidič opakovaně nereagoval na výzvy k zastavení vozidla. Poté co s vozidlem vyjel mimo obydlenou oblast, jsem se mu snažil prostřelit zadní pneumatiku. To se mi povedlo až při pátém výstřelu. Řidič následně ztratil nad vozidlem kontrolu a sjel s vozidlem do pole. Vyskočil z vozu a snažil se utéct přes pole. Proto jsem použil varovný výstřel do bezpečného prostoru, po kterém se již pachatel zastavil a následně byl zadržen.

Otázka č. 3: Jakou zbraň jste použil?

Respondent I: Pistoli CZ 75 D COMPACT

Respondent II: Pistoli CZ 75 B

Otázka č. 4: Kolik ran jste celkem vystřelil?

Respondent I: dvě rány

Respondent II: šest ran

Otázka č. 5: Obstála Vaše zbraň v přímém použití?

Respondent I: Ano

Respondent II: Jednoznačně ano

Otázka č. 6: Kdybyste měl možnost volby, zvolil byste si jinou zbraň, případně jakou a proč?

Respondent I: Ne zvolil, jsem s pistolí pro výkon svého povolání spokojen.

Respondent II: Ano, kdyby to tehdy bylo možné, vybral bych si svou současnou služební zbraň pistolí CZ 75 D COMPACT, především kvůli její nižší hmotnosti.

Otázka č. 7: Vybral byste si pro nějaké použití revolver?

Respondent I: Ne, nikoli. Dle mého názoru je to zastaralá a překonaná zbraň.

Respondent II: Ano, pro osobní ochranu bych si vybral malý, pětiranný příruční revolver. Hlavně kvůli jeho jednoduchosti a vysoké spolehlivosti.

Velice děkuji za Váš čas a spolupráci jak při řízených rozhovorech, tak i při vyplnění anonymního dotazníku, který tomu předcházel.

ZÁVĚR

Srovnáním naprosto odlišných zbraní, klasického šestiranného revolveru s vyklápěcím válcem, a moderní samonabíjecí pistole s lehkým rámem a velkokapacitním zásobníkem, byly zjištěny nejdůležitější výhody a nevýhody. Výhodami moderních samonabíjecích pistolí jsou nízká váha a plochost, vysoká rychlost střelby, velká kapacita zásobníku, a také rychlá výměna zásobníku, nevýhodami naopak závislost na určitém druhu střeliva, relativně komplikovaná obsluha a menší funkční spolehlivost. Výhodami opakovacích revolverů je okamžitá připravenost ke střelbě, nenáročná obsluha a spolehlivá funkce, nezávislost na druhu náboje, při selhaném náboji možnost okamžitého opakování střelby, dobré vyvážení, ideální tvar a sklon rukojeti (možnost úpravy). Oproti tomu je nevýhodou větší hmotnost a velikost (u služební verze), malá kapacita válce a zdlouhavé nabíjení.

Průzkum provedený mezi respondenty potvrdil, že z hlediska evropského pojetí služební policejní zbraně, **je oblíbenější zbraní ve výzbroji policejních složek samonabíjecí pistole oproti revolveru v poměru 74% : 14 %**. Tento trend potvrdil i dotaz na zbraň **pro ochranu života, zdraví a majetku, kdy se pozice revolveru sice zlepšila**, ale poměr byl **64 % : 26 %**, stále **ve prospěch samonabíjecí pistole**. Tato otázka také **potvrdila velmi vysokou oblíbenost samonabíjecí pistole mezi policisty**, kdy ji upřednostnilo **80 %** dotázaných policistů, což může být ovlivněno tím, že téměř polovina (48 %) dotazovaných policistů, nemá žádnou zkušenost s revolverem.

Dominantní postavení samonabíjecí pistole se potvrdilo již po druhé světové válce, kdy většina armád na celém světě vyměnila revolvry za samonabíjecí pistole. Jedním z důvodů byla i zaměnitelnost střeliva mezi samonabíjecími pistolemi a tehdy ještě hojně užívanými samopaly (9 mm Luger v Evropě, 45 ACP v USA). Neexistuje totiž samopal na revolverové náboje. Koncem 20. století začaly samonabíjecí pistole zcela vytlačovat revolvry i z policejní výzbroje, především v USA.

Z uvedených skutečností vyplývá, že budoucnost ručních palných zbraní v ozbrojených policejních sborech, patří jednoznačně samonabíjecím pistolím. Přestože příznivci samonabíjecích pistolí, by revolvry nejraději viděli již jen v muzeu, není tomu tak. Přes své nesporné výhody, je revolver, jako hlavní služební zbraň zcela nahrazen v armádách světa a ve většině policejních sborů. Přesto si zachovává svůj díl popularity, jako zbraň sportovní, kapesní, a jako druhá, tzv. záložní zbraň ve výzbroji

policistů v exponovaných oblastech. Revolvery mají, a budou mít stále své příznivce, kteří se ale rekrutují z jiných řad. Stále ještě existuje, a bude existovat okruh policistů, kteří budou preferovat malý revolver, jako záložní zbraň. Jsou totiž malé, lehké, pohotové, vždy připraveny k výstřelu. Není to jenom tradice a osobní záliba. Hlavní důvod obliby revolverů spočívá v principu jejich funkce, jsou to opakovací zbraně. Tím pádem není jejich funkce závislá na druhu použitého náboje, neboť energii pro další napnutí a nabití mechanismu dodávají prsty střelce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

Literární zdroje:

1. BALCAR, J. *Pistole Mauser C96*. 1. vyd. Plzeň : J. Balcar, 2013. 446 s. ISBN 978-80-260-4403-1.
2. BALCAR, J. *Samonabíjecí pistole německých ozbrojených sil 1933 – 1945, díl 1*. 1. vyd. Plzeň : J. Balcar, 2010. 334 s. ISBN 978-80-254-9164-5.
3. BALCAR, J. *Samonabíjecí pistole německých ozbrojených sil 1933 – 1945, díl 2*. 1. vyd. Plzeň : J. Balcar, 2011. 462 s. ISBN 978-80-260-0833-0.
4. BALL, I. Tenkrát na západě. *100+1*, 1973. s. 30.
5. DAG, Konkurenti a nástupci Coltu SAA ve Spojených státech, *Střelecká revue*. Praha : Pražská vydavatelská společnost s. r. o., 2014, ročník 46, č. 1, s. 87-93. ISSN 0322-7650.
6. DOLÍNEK, V. Dějiny revolverů, *Střelecká revue*. Praha : Naše vojsko, 1979, ročník 11, č. 4-6, s. 19-20. ISSN 0322-7650.
7. DOLÍNEK, V. *Palné zbraně*. 1. vyd. Praha : Aventinum, 1998. 256 s. ISBN 80-7151-066-1.
8. DOLÍNEK, V., KARLICKÝ, V., VÁCHA, P. *České zbraně a střelivo*. 1. vyd. Praha : Radix, 1995. 190 s. ISBN 80-901853-4-7.
9. DP, Policejní pistole CZ 75 D COMPACT a její varianty, *Střelecká revue*. Praha : Pražská vydavatelská společnost s. r. o., 2011, ročník 43, č. 11, s. 10-15. ISSN 0322-7650.
10. FAKTOR, Z. *Střelné zbraně: konstrukce a funkce*. 1. vyd. Praha : Magnet-Press, 1995. 230 s. ISBN 80-85847-46-9.
11. FAKTOR, Z. *Zbraně pro sebeobranu*. 1. vyd. Praha : Magnet-Press, 1993. 147 s. ISBN 80-85434-76-8.
12. FENCL, J., CHLUDIL, I. Veteráni, *Střelecká revue*. Praha : Pražská vydavatelská společnost s. r. o., 2009, ročník 41, č. 8, s. 45-46. ISSN 0322-7650.
13. HANÁK, J. *Náboje do loveckých kulovnic*. 2. vyd. Velké Bílovice : TeMi CZ, 2009. 171 s. ISBN 978-80-87156-23-0.
14. HARTINK, A. E. *Encyklopedie pistolí a revolverů*. 2. vyd. Praha : Rebo Productions, 1996. 272 s. ISBN 80-85815-66-4.

15. HAVEL, V. *Defenzivní střelba : (jak se bránit krátkou palnou zbraní)*. 1. vyd. Praha : Naše vojsko, 1995. 91 s. ISBN 80-206-0463-4.
16. HOGG, I. *Jane's palné zbraně : příručka pro rozpoznávání*. 1. vyd. Praha : Jan Vašut, 1999. 512 s. ISBN 80-7236-081-7.
17. HOGG, I. *Moderní ruční palné zbraně*. 1. vyd. Praha : Naše vojsko, 2005. 161 s. ISBN 80-206-0771-4.
18. HÝKEL, J., MALIMÁNEK, V. *Náboje do ručních palných zbraní*. 2. vyd. Praha : Naše vojsko, 2002. 547 s. ISBN 80-206-0641-6.
19. CHLUDIL, I. *Moderní revolver, Střelecká revue*. Praha : Pražská vydavatelská společnost s. r. o., 2007, ročník 39, č. 11, s. 89-97. ISSN 0322-7650.
20. LETOŠNÍKOVÁ, L. *Zbraně, střelci, puškaři*. 1. vyd. Praha : Albatros, 1975. 332 s. ISBN 13-825-75.
21. LIŠKA, P. *Střelba z pistole a revolveru*. 1. vyd. Praha : Magnet-Press, 1994. 177 s. ISBN 80-85847-09-4.
22. LUGS, J. *Ruční palné zbraně I*. 2. vyd. Praha : Svojtka & Co., 2002. 401 s. ISBN 80-7237-663-2.
23. LUGS, J. *Ruční palné zbraně II*. 2. vyd. Praha : Svojtka & Co., 2003. 412 s. ISBN 80-7237-664-0.
24. MÁDL, J. *Bodyguard : úplný manuál pro osobní strážce*. 1. vyd. Praha : Hubertlov Bohemia, 2000. 351 s. ISBN 80-902755-3-2.
25. MALIMÁNEK, V. *7,65 Browning, Střelecká revue*. Praha : Pražská vydavatelská společnost s. r. o., 2001, ročník 33, č. 10, s. 23. ISSN 0322-7650.
26. MANDÍK, J. *Válečný Smith & Wesson, Střelecká revue*. Praha : Pražská vydavatelská společnost s. r. o., 2014, ročník 46, č. 1, s. 97. ISSN 0322-7650.
27. MYATT, F. *Pistole a revolvery*. 1. vyd. Praha : Svojtka & Co., 1999. 158 s. ISBN 80-7237-212-2.
28. NOVOTNÝ, F., HELEBRANT, M., KREML, A. *Zbraně a sebeobrana*. 1. vyd. Praha : Goldstein & Goldstein, 1997. 329 s. ISBN 80-86094-23-5.
29. *Od „padesátky“ k PHANTOMU a DUTY aneb pistole CZ jako služební zbraně, Střelecká revue*. Praha : Pražská vydavatelská společnost s. r. o., 2011, ročník 43, č. 6, s. 42-48. ISSN 0322-7650.
30. *Pár revolverů SW model 10, Střelecká revue*. Praha : Pražská vydavatelská společnost s. r. o., 2008, ročník 40, č. 2, s. 39. ISSN 0322-7650.

31. SKRAMOUŠSKÝ, J. *Československé pistole 1918–1985*. 1. vyd. Praha : Ars Arm, 1996. 347 s. ISBN 80-900833-9-0.
32. Spolehlivá ocel, *Střelecká revue*. Praha : Pražská vydavatelská společnost s. r. o., 2014, ročník 46, č. 2, s. 81. ISSN 0322-7650.
33. ŠÁDA, M. *Československé ruční palné zbraně a kulometry*. 1. vyd. Praha : Naše vojsko, 1971. 300 s. ISBN 28-040-71.
34. *Střelecká revue*. Praha : Pražská vydavatelská společnost s. r. o., 2002, ročník 34, č. 3, s. 53, 55. ISSN 0322-7650.
35. VRIES, G. de. *Pistole P.08 Parabellum*. 1. vyd. Praha : Mladá fronta, 2010. 152 s. ISBN 978-80-204-2319-1.
36. VYSKOČIL, F., FRENZL, J. *60 let České zbrojovky v Uherském Brodě*. 1. vyd. Uherský Brod : Q studio, 1996. 155 s. ISBN 80-238-0772-2.
37. WALTER, J. *Luger : vývoj automatické vojenské pistole Luger od doby německého „zbrojního boomu“ v 90. letech XIX. století až do dneška*. 1. vyd. Praha : Naše vojsko, 1998. 228 s. ISBN 80-206-0568-1.
38. WEILER, W., HEIN, B. Revolver ZKR 551 a jeho varianta na náboj 7, 62 Nagant, *Střelecká revue*. Praha : Pražská vydavatelská společnost s. r. o., 2007, ročník 39, č. 4, s. 89-97. ISSN 0322-7650.
39. ŽUK, A. B. *Revolvery a pistole*. 2. vyd. Praha : Naše vojsko, 1993. 347 s. ISBN 80-206-0364-6.

Elektronické zdroje:

1. *Bezpečnost: GLOCK Safe-action system* [online]. [cit. 19.01.2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpicz.com/vseobecne-informace/bezpecnost-glock-safe-action-system/>>.
2. *CZ 75 D COMPACT* [online]. [cit. 18.02.2014]. Dostupné z WWW: <http://www.czub.cz/cz/catalog/79-pistole-cz/PC/CZ_75_D_COMPACT.aspx>.
3. *CZ 75 D COMPACT* [online]. [cit. 26.03.2014]. Dostupné z WWW: <[http://www.jm2arms.sk/CZ-75-D-Compact-\(P-01\)-kal.-9-LUGER,100.html](http://www.jm2arms.sk/CZ-75-D-Compact-(P-01)-kal.-9-LUGER,100.html)>.
4. *GLOCK samonabíjecí pistole* [online]. [cit. 18.01.2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.vmcustom.cz/?pg=zbrane>>.
5. *Krajní nouze* [online]. [cit. 06.03.2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.mujglock.com/krajni-nouze.html>>.

6. *Legislativa* [online]. [cit. 03.03.2014]. Dostupné z WWW: <<http://zbrankvalitne.cz/legislativa/>>.
7. *Nutná obrana* [online]. [cit. 05.03.2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.muigglock.com/nutna-obrana.html>>.
8. *Podmínky pro získání* [online]. [cit. 07.03.2014]. Dostupné z WWW: <<http://zbrankvalitne.cz/zbrojni-prukaz/podminky-pro-ziskani/>>.
9. *Smith & Wesson Model 10* [online]. [cit. 26.03.2014]. Dostupné z WWW: <http://www.imfdb.org/wiki/Smith_%26_Wesson_Model_10>.
10. *Smith & Wesson – revolvery* [online]. [cit. 20.02.2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.banzai.cz/velkoobchod-prodej-zbrane-strelivo-smith-wesson-revolvery.html>>.
11. *Zbrojní průkaz* [online]. [cit. 07.03.2014]. Dostupné z WWW: <<http://zbrankvalitne.cz/zbrojni-prukaz/>>.

Legislativní dokumenty:

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 359. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5405>>.
2. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4098-4100. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5332>>.
3. ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 52, s. 3038. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3871>>.

Ostatní zdroje:

1. ČESKO. Nařízení Ministerstva vnitra č. 12/1994, k zabezpečení služebních střelných zbraní a munice proti ztrátám, odcizení a zneužití v objektech Ministerstva vnitra a Policii České republiky, Praha : Policie ČR, 1994. 6 s.
2. ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 156/2008, o zabezpečení, přidělování a nošení služebních zbraní, střeliva a munice v Policii České republiky, Praha : Policie ČR, 2008. 12 s.
3. Firemní katalog Smith & Wesson z roku 2005, 2008.

4. FRISCH, M. *Systémy a konstrukce ručních palných zbraní : Absolventská práce.* Praha : Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra, Bezpečnostně právní činnost, 2013. 36 s. Vedoucí absolventské práce : Mgr. Vladimír Jirásko.
5. Rozhovor s panem Ing. Radkem Hauerlandem, vedoucím konstrukce zbraní České zbrojovky Uherský Brod, ze dne 12.11.2013.

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek:

Tab. 1: Početní rozdělení dotazovaných respondentů podle pohlaví a věku...	52
Tab. 2: Početní rozdělení dotazovaných respondentů dle vzdělání	52
Tab. 3-20: Odpovědi na otázku, početní rozdělení.....	53-70

Seznam grafů:

Graf 1-18: Odpovědi na otázku v %.....	53-70
--	-------

PŘÍLOHY

- I: Dopis a dotazník respondentům anonymního průzkumu
- II: Opakovací revolver Smith & Wesson model 10, ráže 38 Special
- III: Pistole CZ 75 D COMPACT, ráže 9 mm Luger (9 x 19)
- IV: Součásti pistole CZ 75 D COMPACT
- V: Shrnutí výsledků technických zkoušek pistolí CZ 75 D COMPACT
- VI: GLOCK Safe-action systém

Dopis a dotazník respondentům anonymního průzkumu

Dotazník

**zaměřený na znalosti a zkušenosti s krátkými palnými zbraněmi, střelivem,
použitím zbraně a ochranou osob:**

Dobrý den,

dovolte mi, abych se Vám představil. Jmenuji se Marek Frisch, a jsem studentem Vysoké školy Evropských a regionálních studií, o.p.s., v Českých Budějovicích, bakalářského programu v oboru Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě. Touto cestou bych Vás rád požádal o pomoc, při zpracování anonymního dotazníkového průzkumu.

Cílem průzkumu je především zjistit, jaký typ zbraně, a z jakých důvodů, by si dotazované osoby vybraly pro ochranu života, zdraví a majetku nebo pro výkon služby u bezpečnostního sboru, a zda respondenti mají osobní zkušenost s použitím palné zbraně v nutné obraně nebo krajní nouzi, při ochraně života, zdraví a majetku nebo dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Tímto si Vám dovoluji předložit dotazník, jehož vyplnění by Vám mělo zabrat jen velmi málo času.

Anonymní výsledky dotazníku budou použity pouze pro potřeby mé bakalářské práce. Respondentům, kteří budou mít zkušenosti s uvedeným použitím zbraně, bych rád položil několik doplňujících otázek.

Předem děkuji za ochotu, spolupráci a čas věnovaný tomuto průzkumu.

Prosím vyplňte zakřížkováním ve čtverci:

Statistické otázky:

Pohlaví: muž žena

Věk: 18 – 25 26 – 35 36 – 45 46 – 55 56 a více

Vzdělání: základní vyučen(a) střední s maturitou

vyšší odborné vysokoškolské

Datum vyplnění dotazníku:.....

Zvolenou odpověď zakroužkujte.

1. Jste příslušníkem Policie České republiky?
a) ano   b) ne
2. Vlastníte zbrojní průkaz?
a) ano   b) ne
3. Jakou vlastníte svou soukromou krátkou palnou zbraň?
a) samonabíjecí pistoli   b) opakovací revolver   c) žádnou
4. Používáte při výkonu svého zaměstnání krátkou palnou zbraň?
a) ano   b) ne
5. Co je pro Vás při výběru zbraně nejdůležitější?
a) kapacita zásobníku   b) zastavovací účinek náboje   c) jednoduché ovládání
6. Máte zkušenosti se střelbou ze samonabíjecí pistole?
a) ano   b) ne
7. Máte zkušenosti se střelbou z opakovacího revolveru?
a) ano   b) ne
8. Ze které zbraně se Vám střílí lépe?
a) samonabíjecí pistole   b) opakovací revolver   c) nevím
9. Zpravidla vyšší kapacitu zásobníku má?
a) samonabíjecí pistole   b) opakovací revolver   c) nevím
10. Válec klasických revolverů Smith & Wesson se při střelbě točí?
a) zprava doleva   b) zleva doprava   c) nevím
11. Válec většiny revolverů Colt se při střelbě točí?
a) zprava doleva   b) zleva doprava   c) nevím
12. Pro výkon zaměstnání u bezpečnostního sboru byste si vybral(a)?
a) samonabíjecí pistoli   b) opakovací revolver   c) nevím
13. Jakou zbraň byste si vybral(a) pro ochranu svého života, zdraví a majetku?
a) samonabíjecí pistoli   b) opakovací revolver   c) jinou - .....
14. Trénujete na střelnici střelbu s krátkou palnou zbraní alespoň 6krát ročně?
a) ano   b) ne
15. Nosíte krátkou palnou zbraň při sobě pravidelně?
a) ano   b) ne

16. Nosíte krátkou palnou zbraň při sobě nepravidelně?
a) ano   b) ne
17. Jste si naprosto jistí, že jste schopni použít krátkou palnou zbraň na ochranu života, zdraví a majetku?
a) ano   b) ne
18. Máte vlastní zkušenost s použitím zbraně v nutné obraně nebo krajní nouzi, při ochraně života, zdraví a majetku nebo dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky?
a) ano   b) ne

Zdroj: „vlastní“

Opakovací revolver Smith & Wesson model 10, ráže 38 Special⁷⁹

Provedení s lehkou kuželovou hlavní, v délce 4 palce:

Provedení s těžkou hlavní, v délce 4 palce:

---

⁷⁹ *Smith & Wesson Model 10* [online]. [cit. 26.03.2014]. Dostupné z WWW: <http://www.imfdb.org/wiki/Smith_%26_Wesson_Model_10>.

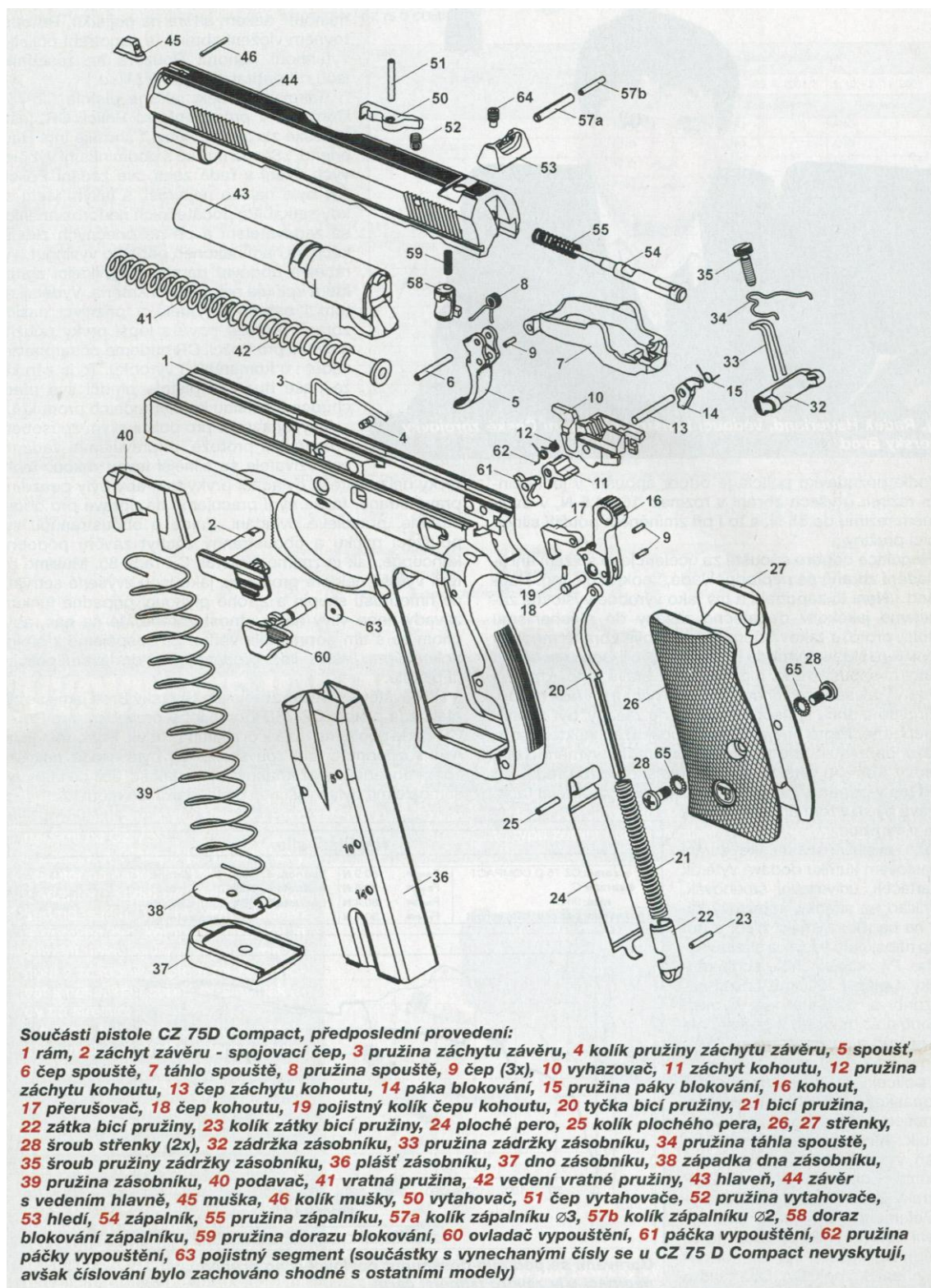
Pistole CZ 75 D COMPACT, ráže 9 mm Luger (9 x 19)⁸⁰

---

⁸⁰ CZ 75 D COMPACT [online]. [cit. 26.03.2014]. Dostupné z WWW: <[http://www.jm2arms.sk/CZ-75-D-Compact-\(P-01\)-kal.-9-LUGER,100.html](http://www.jm2arms.sk/CZ-75-D-Compact-(P-01)-kal.-9-LUGER,100.html)>.

Součásti pistole CZ 75 D COMPACT⁸¹⁸¹ Střelecká revue. Praha, 2002, ročník 34, č. 3, s. 53.

Shrnutí výsledků technických zkoušek pistolí CZ 75 D COMPACT⁸²

Název zkoušky	Obsah zkoušky	Datum provedení zkoušek			
		21. 11. - 19.12. 2000	5. 5. - 25. 5. 2001	5. 10. - 2. 11. 2001	
		Hodnocení	Hodnocení	Hodnocení	
Zjištění úplnosti a technického stavu zbraně	Poznání technického stavu zbraně	ANO	ANO	ANO	
Zjištění základních charakteristik zbraně	Ověření údaje výrobce a požadavky zadání	ANO	ANO	ANO	
Měření počáteční rychlosti střel		ANO	ANO	ANO	
Zkouška seskupenosti a správnosti střelby		ANO	ANO	ANO	
Zkouška zbraně střelbou v kombinovaných podmínkách		ANO	Neprováděno	ANO	
Zkouška zbraně střelbou za vysokých teplot	+70 stupňů Celsia	Neprováděno	Neprováděno	ANO	
Zkouška zbraně při nízké teplotě a při náhlých teplotních změnách	Zmrazení na -30 C. Po rozmrazení opět zmrazení na nízkou teplotu.	ANO	ANO	ANO	
Zkouška zbraně vytřené do sucha střelbou v prašném prostředí	Odmaštěná zbraň v prašném prostředí	NE	ANO	ANO	
Zkouška zbraně střelbou za deště a po dešti	Imitace prudkého deště a po dešti	ANO	Neprováděno	ANO	
Zkouška zbraně střelbou bez čištění a mazání	Šestidenní střelba bez čištění a mazání	ANO	Neprováděno	ANO	
Zkouška zbraně vlečené pískem		NE	ANO	ANO	
Zkouška zbraně v blátnivém prostředí	Odolnost zbraně proti vnikání bahna	NE	NE	ANO	
Zkouška snadnosti rozebrání a zkouška příslušenství	Provedeno v rámci uživatelských zkoušek	Neprováděno	Neprováděno	ANO	
Zkouška vyměnitelnosti součástí	Ověření 100% vyměnitelnosti všech dílů zbraně	ANO	Neprováděno	ANO	
Stanovení exploatační životnosti součástí zbraně	Částečné rozebrání 1350x, spuštění náprázdno 4000x, vypuštění bicího mechanismu 300x, úplné rozebrání 150x	ANO	Neprováděno	ANO	
Určení odolnosti a bezpečnosti zbraně při pádu	Pády z 1,5 m (54x) a 3 m (5x)	ANO	NE	ANO	
Zkouška bezpečnosti zbraně při porušení pravidel exploatace	Výstřel ze zbraně s uvízlou střelou	Neprováděno	Neprováděno	ANO	
Zkouška životnosti zbraně	Vystřelení 15 000 ran, závadovost 0,2%	NE	ANO	ANO	
Celkem během prováděných zkoušek		VYHOVĚLO	11	8	18
		NEVYHOVĚLO	4	2	0
		NEPROVÁDĚNO	3	8	0

⁸² *Střelecká revue*. Prah, 2002, ročník 34, č. 3, s. 55.

GLOCK Safe-action systém⁸³

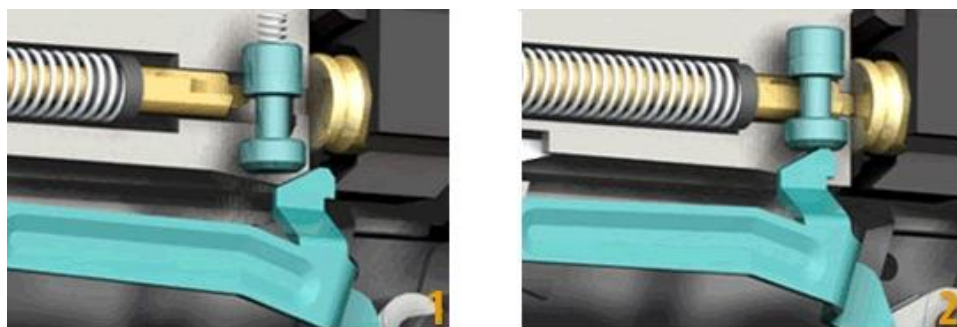
1. Pojistka spouště

obr. 1: Zajištěno - spoušť je zajištěna proti pohybu vzad

obr. 2: Odjištěno - spoušť lze zmáčknout

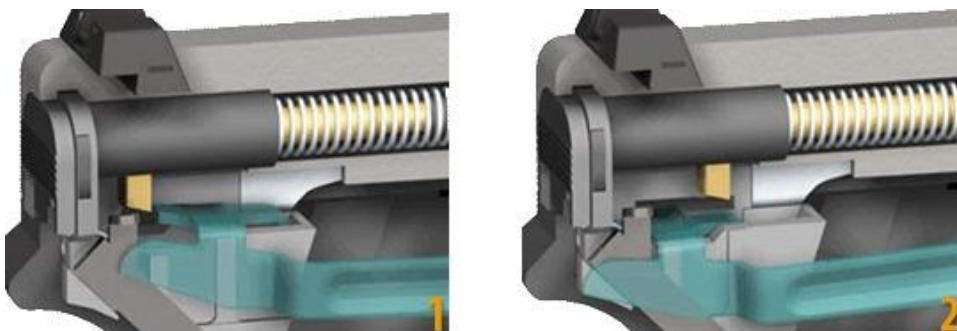
2. Blokace zápalníku

obr. 1: Zajištěno - blokace ve spodní úrovni brání zápalníku v pohybu vpřed

obr. 2: Odjištěno - pojistka je nadzdvížena spoušťovou pákou a uvolňuje zápalníku prostor k jeho pohybu vpřed

3. Pádová pojistka

obr. 1: Zajištěno - spoušťová páka v horní poloze zabraňuje zápalníku v pohybu vpřed

obr. 2: Odjištěno - poklesem spoušťové páky se uvolní zápalníku prostor k jeho pohybu vpřed

⁸³ *Bezpečnost: GLOCK Safe-action system* [online]. [cit. 19.01.2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpicz.com/vseobecne-informace/bezpecnost-glock-safe-action-system/>>.